

Slniečko 7

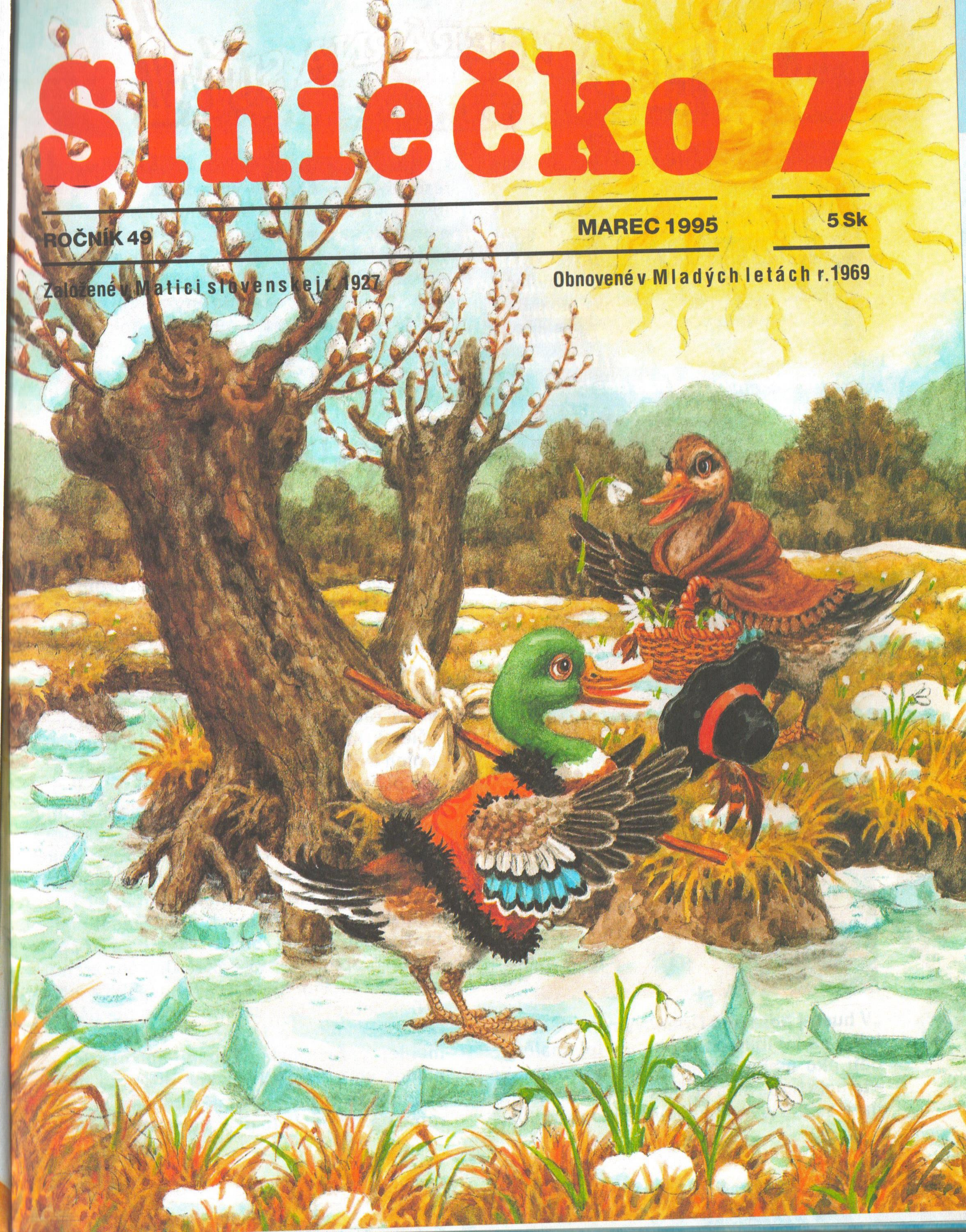
ROČNÍK 49

MAREC 1995

5 Sk

Založené v Matici slovenskej 1927

Obnovené v Mladých letách r. 1969

MILÍ SLNIEČKÁRI,

keď si tak prezerám plné škatule vašich korešpondenčných lístkov, ktoré si odkladáme do redakčnej skrine, musím veru skonštatovať, že naša súťažiacia literárna rodina sa poriadne rozrástla. A to ešte nerátam vaše staré mamy, rodičov, pani učiteľky a tety knihovníčky, ktoré sa aspoň na chvíľu zahrajú na vynachádzavých pátračov a sem-tam vám pomôžu svojou čitateľskou spomienkou. Verím, že vás nesklamú ani pri dnešnej literárnej záhade.

Tak ako každý mesiac i teraz zo správnych odpovedí vyžrebujeme desať výhercov, ktorí od nás dostanú peknú knižku. Každú správnu odpoveď na konci školského roka čaká veľké žrebovanie o športový terénny bicykel.

„V hustej hore pod Drieňovým vrchom bola lúka, na tej lúke chalúpka a v tej chalúpke detí ako maku v makovičke. Tá chalúpka – to bola horáreň a tie deti – to boli moji bratia a sestry a medzi tými najmenšími i ja,“

hovorí pani spisovateľka z nášho obrázka.

Najkrajšie detské roky prežila uprostred krásnej malokarpatskej prírody, a preto i jej najmilšie spomienky – rozprávky – vyšli do sveta zo starej horárne. Keď pôjdeš lúkami, možno objavíš zvončeky, ktoré sa ešte smejú jej veselým detským smieškom. Keď pani spisovateľka bola malým dievčatkom, veľmi rada sa brodila vo vysokej tráve plnej včielok, motýľov a pestrých kvetov. Neraz si z nich uvila voňavý venček a medzi nimi sama po svojom dosnívala všetky rozprávky. Neskôr, keď dospelá a stala sa mamičkou, presťahovala sa do veľkého mesta. Duša jej však stále pišťala za voňavou horou. A tak sa rozhodla, že si svoj mestský byt vymaľuje rozprávkami. Tie si najskôr prečítali jej deti a neskôr veľa, veľa iných detí. Medzi nimi možno boli aj tvoji rodičia. Ak ste sa už po-daktorí dopyčuli o starenke z Ostrého vrchu alebo o veselom dedkovi a jeho blške, viete veľmi dobre, koho sa vám dnes pokúšam našepkať. A ešte jedno poznávacie znamenie: v rozprávkach pani spisovateľky nájdeš veľa dobrých psíkov, ktorí ťa presvedčia, že sú naozaj tými najlepšimi kamarátmi na svete. Je to psík Hary, ktorý našiel

pani spisovateľku, keď ju ako malé dievčatko zafúkala snehová víchrica. Je to kamarát Cézar, ktorý prvácke Monike nosí aktovku zo školy, je to psík Lapaj, ktorý sa za všetko dobré vie pekne odvdáčiť, a napokon je to zakliaty psík Rafael, ktorý sa vďaka ľudskej láske opäť stane človekom.

Myslím si, že teraz už správnu odpoveď máte na končeku jazyka. A keď ju ešte napíšete na korešpondenčný lístok a pošlete do našej redakcie, od radosti vyrastiete naj-

menej o päť centimetrov! Len aby ste to neprehnali ako Juro Buro. Z toho najskôr narástol obor a nakoniec sa tak zmenšil, že ho museli voziť v kočiariku.

Tak nezabudnite: správne odpovede nám posielajte do 25. marca na známu adresu: Redakcia Slniečka, Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava.

Na vaše odpovede sa teší
LUBICA KEPŠTOVÁ

Nový žiak v prvej triede

Branko plakal celú noc. Ani mamička nespala, iba nad ránom si chvíľu zdriemla.

„Choď, Cézar, odprevaď Moniku. Vidíš, ja ešte nemôžem,“ vraví psovi. „Pomôž jej s kapsičkou a daj na ňu dobrý pozor!“

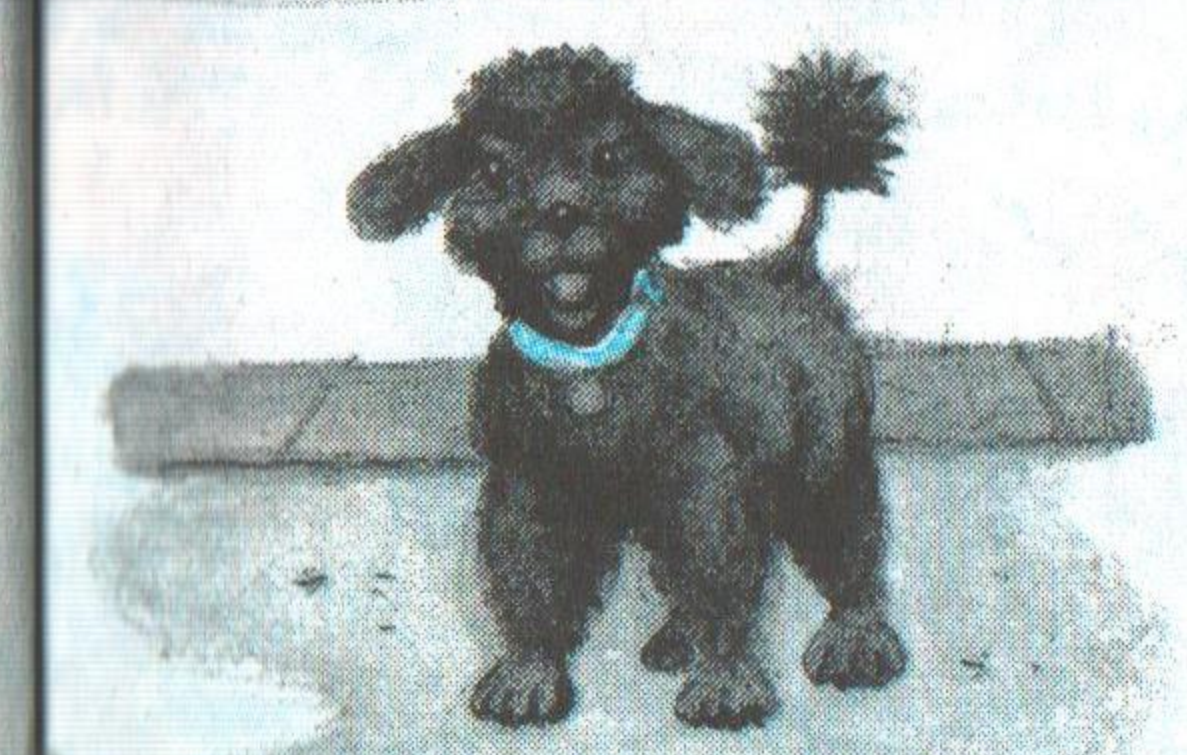
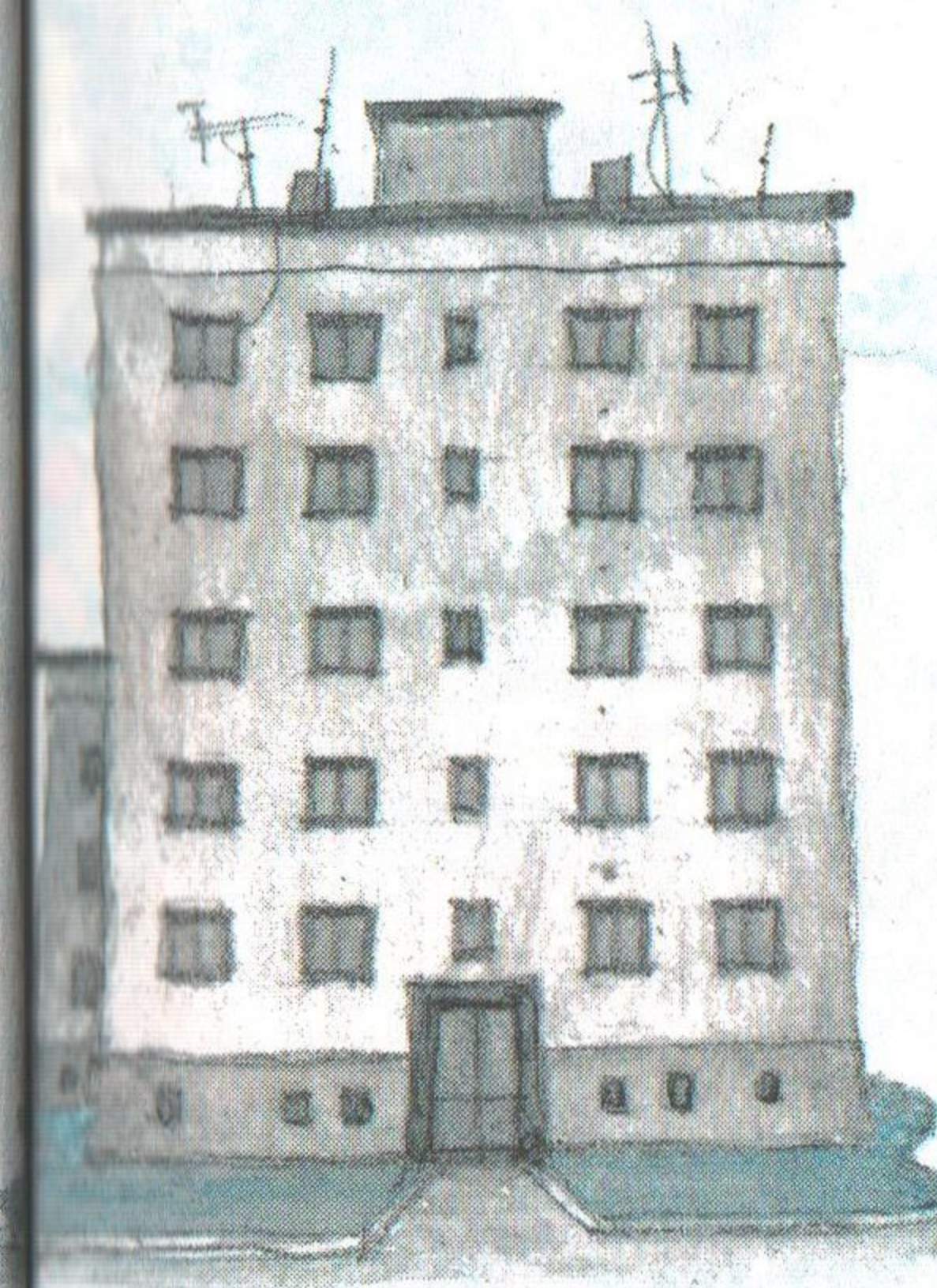
Cézar nie je iba taký obyčajný pes. Kto ho stretne, každý sa za ním obzrie. Dievčatko má veru mocného ochrancu.

Pes kráča po chodníku. Monika drobčí za ním. Odrazu pred nimi zastane pudlík. Hlava strapatá, chvost ako metlička mu trčí dohora. Stojí na ceste, akoby patrila iba jemu, a tenko pohavkáva:

„Hav, hav, hav!“

Monika zastane.

„Cézar! Čo urobíme? Pustíme sa do bitky?“

A Cézar vraví bez slov, iba pohľadom:
„V službe sa nebijem. Najmä nie s takými,
čo mi nesiahajú ani po členok.“

Obaja sa veľkou okľukou vyhnú psíkovi.
Pudlík šteká a breše, ani čo by hnal desiatich
zlodejov. Ale z miesta sa nepohne. Trasie sa
od strachu ako osika.

Cézar si ho nevníma. Hrdo sa nesie ďalej
s taškou v zuboch. Do školy prídu načas. Práve
cengá, o chvíľu sa začne vyučovať.

„Ahoj, Cézar!“ volá Monika. Uchytí tašku
a beží do budovy. Pes kráča pomaly za ňou.
Veď mu nik nekázal, aby sa vrátil.

Monika si v predsieni rýchlo vyzlečie svet-
rík, zavesí v šatni na vešiak a vojde do triedy.

A tu, čuduj sa svete, Cézar! Predbehol Mo-
niku a prešuchol sa pomedzi deti rovno do
prvej triedy. Sadol si na stoličku pani učiteľky
a prosí, prosí, aby mohol zostať v triede s Mo-
nikou. Nechce sa mu ísť domov.

Deti kričia, pištia, vrieskajú, smejú sa, hádzu
za ním papierové guľky.

„Cézer, domov!“ skríkne Monika. No v tej
chvíli do triedy vkročí pani učiteľka.

„Čo sa stalo, deti?“ Pozrie za stôl a usmeje
sa. Cézar si tam pekne sedí a prosí o prepáče-
nie.

„To je váš pes, Monika?“

„Náš. Priviedol ma do školy, lebo Branko je
chorý.“

„Aha! A prečo ho nepošleš domov?“

„Nechce ísť. Aj on chce byť v škole.“

„Veď hej, ale táto škola nie je pre psov, ale
pre deti. Musíš ho zaviesť do takej školy, kde
učia psov.“

„Otecko povedal, že Cézar už do školy
chodil. Je to cvičený pes.“

„Nechajte ho tu,“ prosia deti.

„Nuž nedbám, nech teda zostane. Ale v trie-
de musí byť ticho.“

Deti pristanú. Pozorne sa učia.

Najprv píšú, potom čítajú: „Há, hi, hi, ho,
hav, hav.“

Cézar sedí pri Monikinej lavici. Pri slovách

hav, hav sa zľakne, vyskočí a zahavká aj on:
„Hav, hav!“ Potom zamieri k dverám, sám si
otvorí a vybehne na chodbu.

„Aha, pes,“ vraví ujo školník začudovane.
„Čo ty tu hľadáš? Mal si byť už doma!“ Všimol
si, že jedno dievčatko prišlo so psom. Také
malé, iste prváčka.

„Keď nikomu nechýbaš, poď sem, tutohľa
do tejto komôrky. Tam si môžeš počkať na
svoju paniu, keď pôjde zo školy. Len poď,
poď, neboj sa! Donesiem ti aj voľačo pod zub,“
šomre si ujo školník a otvára komôrku pod
schodami. Cézar do komôrky nakukne, no
hneď sa skrúti a hybaj na ulicu. O chvíľu zmiz-
ne za rohom.

Konvalinky

Raz nám veľmi ťažko ochorel otec.

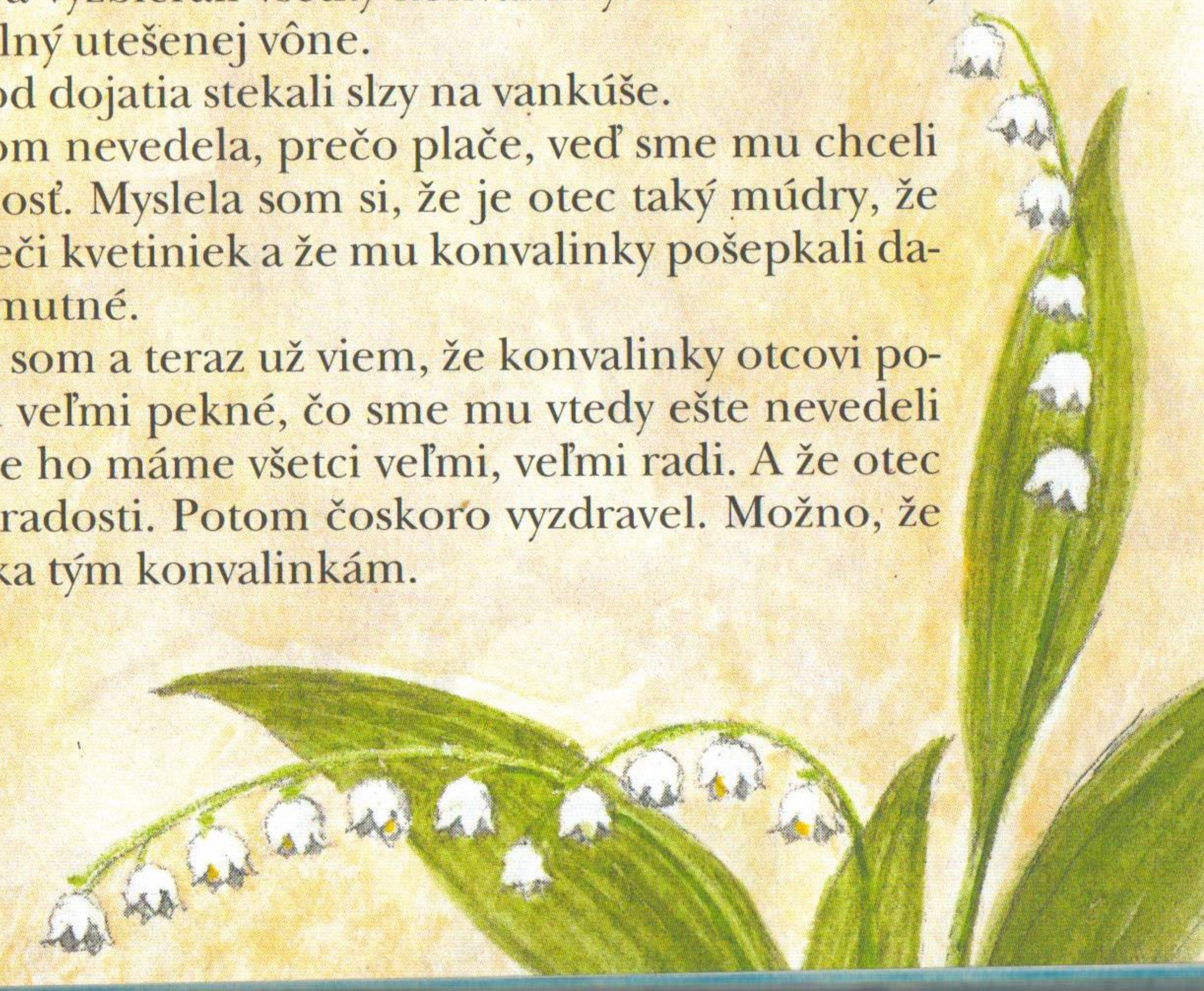
Bola jar. Všade bolo krásne. Hora kvitla, vtáci
spievali a lístie veselo šumelo. Iba u nás doma bolo
smutno.

Chceli sme priniesť domov trochu radosti. Obišli sme
celú horu a vyzbierali všetky konvalinky. Bolo ich veľa;
dom bol plný utešenej vône.

Otcovi od dojatia stekali slzy na vankúše.

Vtedy som nevedela, prečo plače, veď sme mu chceli
urobiť radosť. Myslela som si, že je otec taký múdry, že
rozumie reči kvetiniek a že mu konvalinky pošepkali da-
čo veľmi smutné.

Vyrástla som a teraz už viem, že konvalinky otcovi po-
vedali čosi veľmi pekné, čo sme mu vtedy ešte nevedeli
povedať: že ho máme všetci veľmi, veľmi radi. A že otec
plakal od radosti. Potom čoskoro vyzdravel. Možno, že
práve vďaka tým konvalinkám.

Letkom za zobákom!

Lastovičí maják

„Ako nájdu lastovičky
na jar svoje hniezda?“
„Nad každým im svieti
lastovičia hviezda.“

„Ale, dedo! Vymýšľaš si
ako v kine.
Žiadnu hviezdu nevidím.“
„Čo kométa na komíne?“
„To je dym.“

„Nuž tak svietia lastovičkám
dvierka do hniezda.

Dvere domov,
to je hviezda-nehviezda,
ktorá ukazuje cestu
tebe, mne i vtákom.

Pripraviť sa, pozor,
letkom za zobákom!“

Dúhovník

Vietor zorol ostrým pluhom
pole modrasté.
Zasadil doň zrnká dažďa.
Čo nám vyrastie?

Čakal som, kým skončí búrka.
Aj som zmokol troška.
Zrazu cítim sedem vôní
dúhového rožka.

Jeden koniec prostred rieky,
druhý na úbočí.
Dúhovník je moja slabosť,
nakrmte ma, oči!

JÁN NAVRÁTIL

Ilustroval
MARIÁN ČAPKA

Huslista

Na husľových strunách
sedí sedem sedmohláskov.
Vyskúšam ich,
či má každý sedem hláskov.

Do-re-mi-fa-so-la-si...
Sláva, je to tak!
Tancujú mi na nich
prsty, ba i slák.

Vrabčia gitara

Čimčarara, čimčara,
svet je vrabčia gitara.

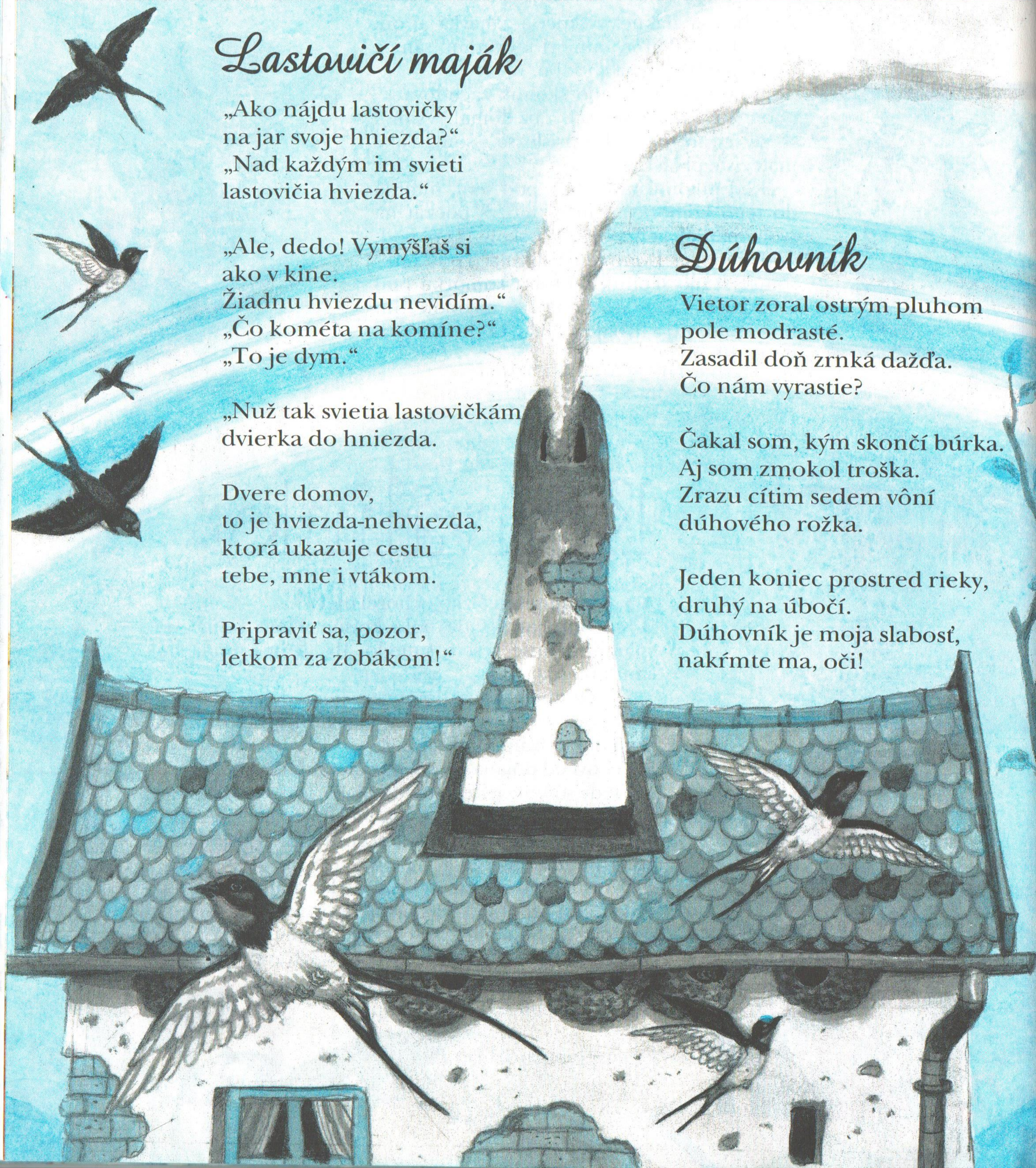
Elektrické drôty
ukrývajú noty
ako struny.

Stačí brnknúť a už zuni
čim-čim rock.

Zrovnajme si podľa vrabcov
krok!

Stehlíkova pesnička

Volá stehlík k hniezdu hviezdu:
„Čet čet, dydydy.
Posvieť, hviezda, môjmu hniezdu,
„čet čet, dydydy!
Keď má hviezdu moje hniezdo,
„čet čet, dydydy,
celý kraj je pod tou hviezdou,
„čet čet, dydydy.“

Soľ *nad* zlato

Aj dnes ešte, kamaráti moji, pobudneme v Zemplíne, na krajnom východe našej vlasti. Stojíme na vrchu Kremenec, kde najprv začína svitať, kde sa začína každý náš nový deň. Ešte raz sa rozhlíadame na juh i západ, ale čo to? Slnko sa skrylo za oblak, striebristý opar zhustol, zemplínske dediny i mestá zahalila hmla. Akoby sa na širšej rovine pod nami i na predpolí Polonín vlnilo more. Veruže more, nepokojné spenené vlny sa nehučne valia a predbiehajú...

Možno mnohí neviete, že toto krásne divadlo, ktoré nám vyčarila príroda, nám ukazuje obraz dávnej minulosti tohto kraja. Kedysi tu nazaj búril a šumelo dávnoveké more. Volalo sa Tethys. Bolo to more, čo často menilo svoju polohu i rozlohu a pred miliónmi rokov oddeľovalo pevninu severnej pologule od južnej.

A teraz vás o niečo poprosím. Zacetujte si prstom na mape, zo Zemplína, k Stredozemnému moru. Veruže áno! Toto more je zvyškom toho istého mora, z ktorého aj tu, v tomto kraji, vyčnieval kedysi dávno, pradávno len karpatský hrebeň i náš parádny Kremenec, na ktorom práve spolu stojíme.

Presuňme sa však v myslí do novších čias, do slávnych čias Veľkomoravskej ríše. Za vlády múdreho a udatného kráľa Svätopluka sa k nám spoza západných hraníc začali trúsiť všelijakí zvedovia. Jedni prichádzali ako kupci, iní boli ránhojiči a kúzelníci, vtáčnici a sokoliari, ale prichádzali aj vyzvedaci v kňazskej odedzi s krížom v ruke. Všetci snorili, oči vyočené, uši natrčené. Rátali pece, v ktorých sa tavilo železo, všímali si, či pribúda krosien na tkanie plátna, či šperkári majú dosť zlata, striebra a farbistých kameňov na prstene a náušnice.

Pristavovali sa vo vyhniach, aby videli, koľko kosákov a koľko mečov kováči kujú, a keď sa vrátili domov, do Východofranskej ríše k svojmu panovníkovi Arnulfovi, presvedčivo rozprávali – krajina sa očividne vzmäha, zo dňa na deň dymí k nebu viac železiarskych i sklárskych pecí, každú jar pribúda obrobenej polí, stáda sa rozhojňujú a detí sa rodí bezpočet.

Arnulf nebol zlý kráľ, ba naopak, bol to dobrý panovník – ale pre svojich. Stále hútal, ako Veľkú Moravu poraziť a opanovať, až vyhútal. Keď sa presvedčil, že meče jeho bojovníkov na to nestačia, zvolil si iný spôsob. Vedel, že tak ako meč a bronz nahradili kameň, tak železo nahradilo bronz – kto nemá železo, nemá z čoho kuť meče na obranu i radlice na plúženie pôdy. A Arnulf vedel aj to, že k tavbe železa je potrebná soľ.

„Soľ!“ vykrikoval Arnulf. „Soľou ťa porazím, Svätopluk, a potom ti soľou zasolím oči, aby si už nevidel ani jedno svitanie.“

„Ani zván soli Svätoplukovi z našej soľnej komory. Zákaz vývozu!“

A sotva pisár rozkaz dopísal, diktoval Arnulf druhý. Už nie rozkaz, ale úctivý list – bulharskému panovníkovi. Naliehavo prosil, aby nedovolil predávať soľ zo Sedmohradska Veľkomoravanom, skadiaľ ju na pltiach rozvážali po riekach Maroš a Šamoš do povodia Tisy. Odtiaľ ju potom na krytých vozoch rozvážali po rozľahlej Karpatskej kotline.

Soli vo Veľkej Morave ubúdalo, a keď sa minul posledný zván, nastal krutý čas. Pece na tavenie železa vyhasínali, ľudia bez štipky soli

▲ Pozdišovská keramika

chradli. Čas nevýslovnej soľnej biedy, keď vznikali soľné rozprávky – o soľnom meste, o slanej rieke, o slanom jazere, o bronzovej panne, ktorá mala vlasy z bielej iskrivej soli ako inoväť, o slanom snehu, ktorý padával na začarované miesta, o junákovi, ktorý mal srdce zo soli a bez váhania ním osolil prosnú kašu svojej materi. Vtedy vznikla aj krásna rozprávka Soľ na zlato o najmladšej z troch sestier, ktorá otcovi-kráľovi povedala, že ho ľúbi ako soľ, a on ju za to vyhnal z domu, aby sa napokon presvedčil, že ho z troch dcér ľúbila najviac.

Svätopluk vedel, že Arnulfa nijakým činom nepresvedčí, aby svoj zákaz zrušil, a tak sa viac začal obzerať po svojej rozľahlej ríši. A vedel aj to, že na východe jeho krajiny odnepamäti vytekali slané pramene, že je tam soľné ložisko známe ešte z čias Keltov, ktorí ho hojne využívali.

Soľ zo Zemplína vtedy pomohla zmierniť soľnú biedu Veľkej Moravy. A keď sa Arnulf presvedčil, že Svätopluka nezrazil na kolena, lebo má svoj Solivar, obchod so soľou uvoľnil.

Odvtedy uplynuli stáročia!

A do nich patria aj junáci, čo krížom-krážom presnorili celý Zemplín, čo sa svojimi vrtačkami pozreli aj do jeho hlbín. A v nich – to čo na Záhorí, aj na druhom konci Slovenska – zemný plyn. A pri ňom vrstvy soli, ktoré tam v podzemí naukladalo dávnoveké more Tet-hys.

Nedávno sme mohli v novinách čítať a v rozhlase počuť, že pri obci Zbudza dosahuje hrúbka soľného sloja 130 metrov. Celkové zásoby soli vystačia na 62 rokov. Práce na využití tohto soľného ložiska sa už začali. Od roku 1995 sa ráta s ročnou výrobou soli (spolu s prešovským Solivarom) – 250 000 ton. Soľ sa bude ťažiť tak isto ako v Solivare pri Prešove – luhovaním. Nový soľný závod v Michalovciach, hlavnom meste Zemplína, sa už stavia. Slovensko prestane časť soli dovážať, ba naopak, zvýši aj na vývoz.

Soľ – dar dávneho mora Zemplínu.

Soľ – dar Zemplína celej našej vlasti.

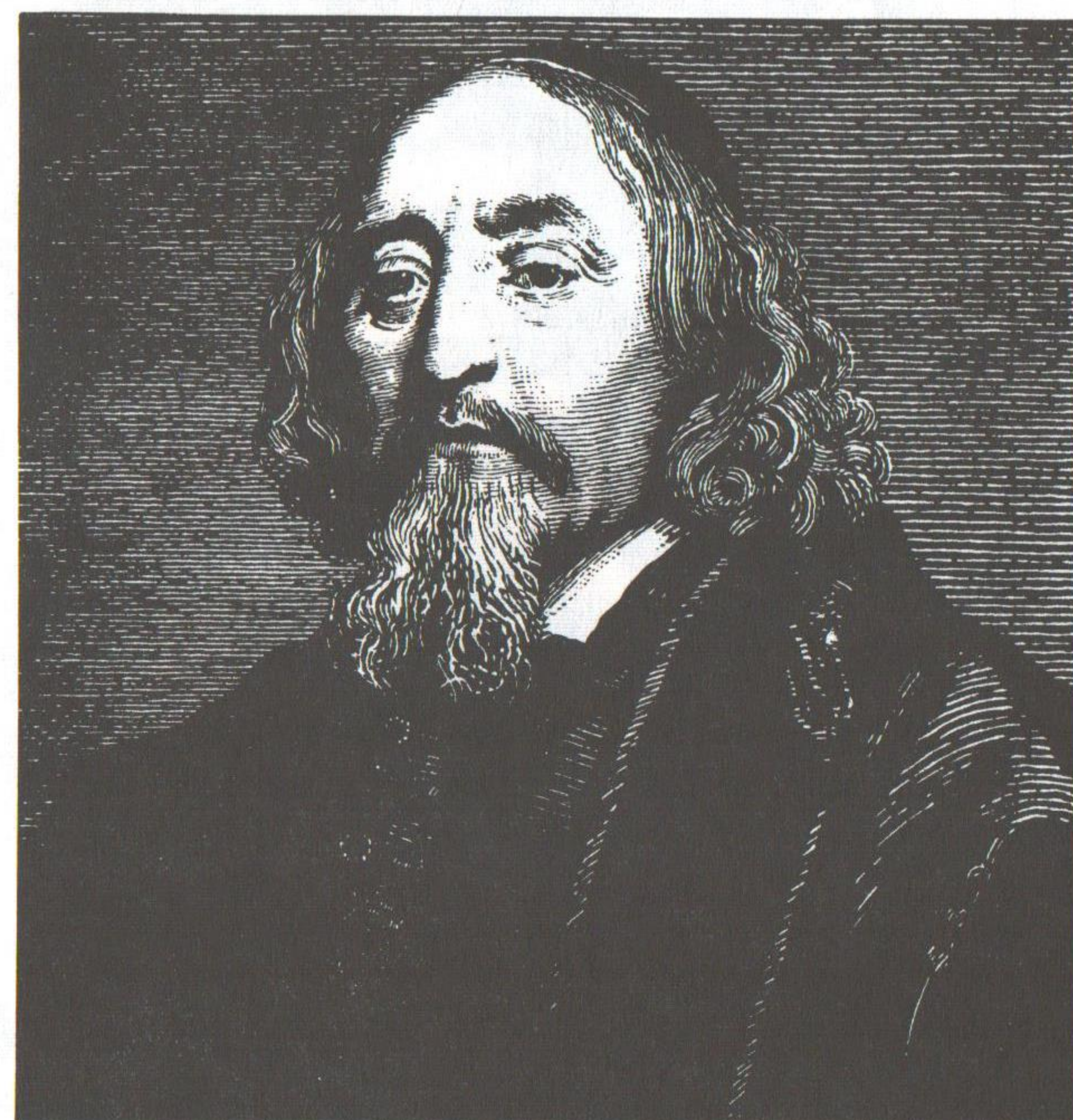

Z e m p l í n s k y

Cudzie slová „unikát“ a „rarita“ sa už u nás udomácnili, no pre istotu si ich vysvetlíme. Rarita je vzácnosť, zriedkavosť. Unikát znamená niečo jedinečné, celkom ojedinelé, jediné svojho druhu.

A keďže každý turista hľadá všade najmä rarity a unikáty, skúsme ich hľadať v Zemplíne aj my. Nemusíme dlho snoriť. V južnej časti Východoslovenskej nížiny, medzi Veľatami a Ladmovcami, sa dvíha nevelké pohorie zvané Zemplínske vrchy. Dosahuje výšku 472 metrov (Rozhľadná), proti Tatrám trpaslík. Geológovia ho poznajú aj pod názvom – Zemplínsky ostrov, skutočne sa z roviny dvíha ako ostrov. Maličké pohorie má aspoň jednu raritu a jeden unikát.

Pri Veľkej a Malej Trní sa vyskytuje uhlie najlepšej kvality, ktoré sa nazýva antracit. Škoda, že ho je málo, sloje majú hrúbku od niekoľkých centimetrov do dvoch metrov. Uhlie sa tu v minulosti skutočne ťažilo. A prečo je raritou? Preto, že je to jediný výskyt čierneho kamenného uhlia v Západných Karpatoch.

▲ Max Švabinský: Portrét J. A. Komenského

u n i k á t

Za druhou raritou, či vlastne unikátom, musíme vyjsť z podzemia na preteplené svahy Zemplínskych vrchov. Ich unikátom je tokajské víno. Niekedy nazývané kráľovské víno, inokedy víno kráľov. Iba tu (a nikde inde na šírom svete) kvitnú a dozrievajú tokajské sorty révy, z ktorých sa vyrába slávne tokajské víno. Pracovití Zemplínčania vedia dobre opatrovať svoje vinohrady, v neskorej jeseni im pomáha ušľachtilá pliešeň, ktorá dáva vínu známú tokajskú iskru a chuť. Víno dozrieva v pivniciach vytesaných v sopečných horninách a hádam niet návštevníka tejto vľúdnej krajiny, ktorý by tokajské pivnice obišiel. Severná časť tokajskej oblasti patrí našej vlasti, južná susednému Maďarsku.

Na svetovom trhu má tokajské víno výborný odbyť, predalo by sa ho aj desaťkrát toľko, ako sa ho urodí. Našli sa aj podnikavci, čo chceli tokajské víno pestovať v iných krajinách, v Austrálii i v Amerike, ale nepochodili. Taká šťastná súhra prírodných podmienok na jeho pestovanie sa vytvorila iba tu, na svahoch Zemplínskych vrchov.

▲ Drevený kostolík z Novej Sedlice

Viete, že

... v Michalovciach je Zemplínske múzeum s cennými plastikami z mladšej doby kamennej, súborom medených nástrojov, zlatých šperkov a unikátnej popolnice s najstarším vyobrazením dvojkoľosového voza, koní i vozotaja. Pochádza zo strednej doby kamennej a našla sa vo Veľkých Raškovciach.

... Oborin je dedina v Zemplíne a Odorin je dedina na Spiši? Oborin preslávili archeologické vykopávky. Potvrdili, že ľudia tu žili už v staršej dobe kamennej. Našli sa pamiatky po ľuďoch mnohých kultúr, z doby bronzovej, rímskej i slovanskej. Najznámejším nálezom je známa Venuša z Oborína (neolit), čiže mladšia doba kamenná. Jej vek? Okolo šesťtisíc rokov.

... v rokoch 1899–1913 sa zo Zemplínskej stolice vyťahovalo za prácou 82 289 ľudí, teda najviac zo všetkých slovenských stolíc?

... na Východoslovenskej nížine bývali časté povodne? Prichádzalo pri nich aj k nevidanému javu, že rieky tiekli naopak. Do celkových vodohospodárskych úprav kraja patrí i údolná nádrž Domaša s vyše 1 500 hektármi vodnej plochy.

... najvyhľadávanejšou vodnou nádržou je známa Zemplínska šírava?

BÁJE

STARÝCH SLOVANOV

Ako Perún pomohol Slovanom

Svoj osud Slovania prijímali pokorne. Bol predsa v rukách ich bohov. Jedného rána ich však od práce odtrhla zlá zvesť. Pribehol vystrašený mládenček a celý zadychčaný oznámil, že voda posvätného jazierka očervenela. Navyše veštecký kanec, ktorého si všetci vážili, zúrivo grúľil, vyplieštal krvou podliate očiská a v divých krčoch sa gúľal po zemi. Krváva farba vody a vyčítanie kanca znamenalo iba jedno – ľútu vojnu! Na palisádach nastal ruch. Schádzala sa rada starších.

„Bohovia!“ obrátil tvár k nebu najstarší kmeť. „Vari u nás vidíte žobrača alebo bedára? Buďte teda naklonení svojmu dobráckemu ľudu.“

Boží sluch však nechce počuť prosby starcov a žrecov. Najvyšší boh Svarožič sa vždy zdráha priveľmi meniť zámery osudu a spravodlivý boh Prove mu pritakáva. Nárek rady starších však obmäkčil viacerých bohov. Perúnovi sa Svarožičovo otáľanie nepáčilo.

V osade Slovanov sa medzitým rozhorel posvätný oheň. Veštec naň priložil zázračnú bylinu, aby z dymu vyčítal, aký osud ich neminie.

„Bude zlá, krutá vojna,“ prehovoril odrazu veštec.

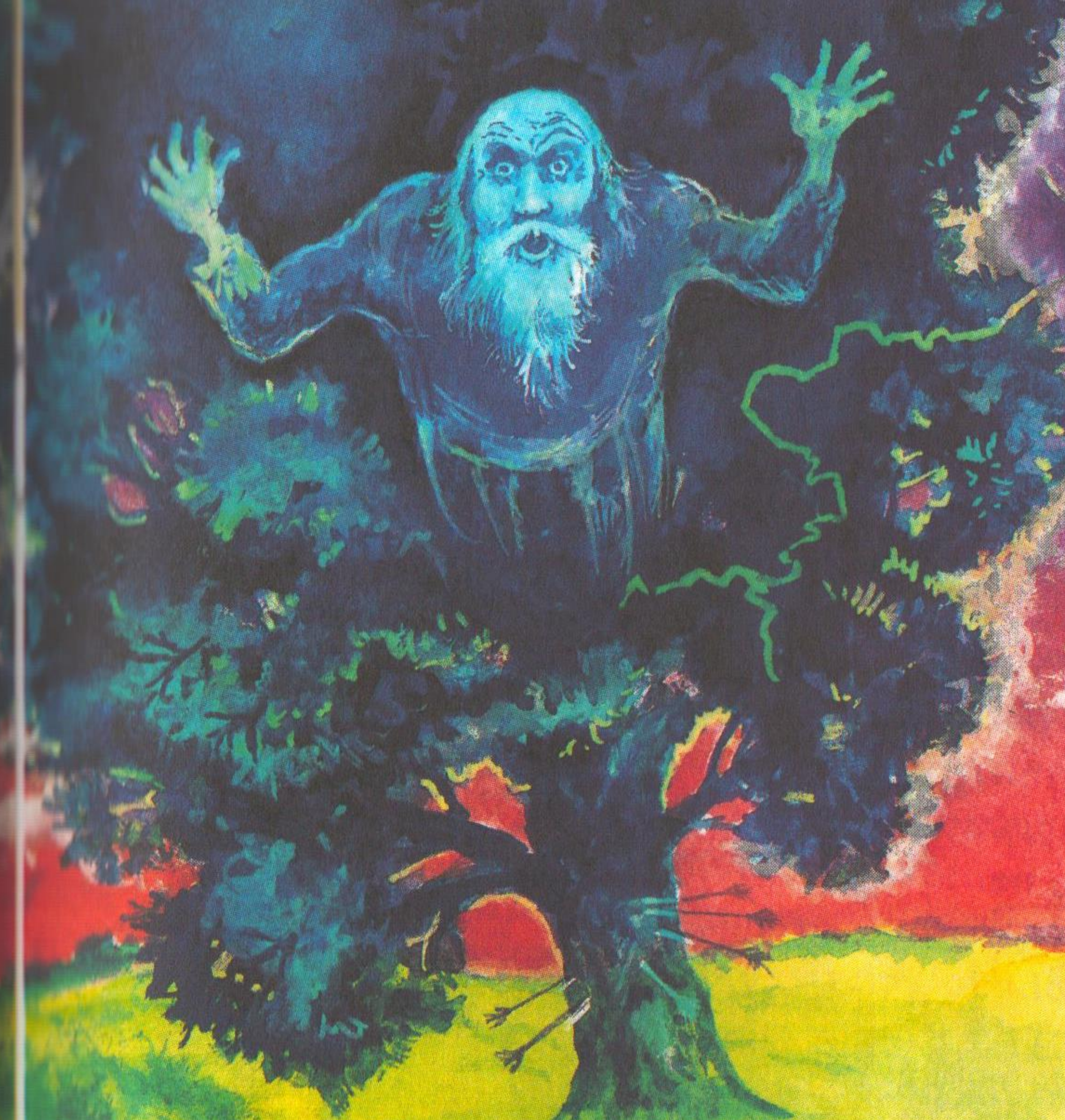
O pár chvíľ sa mladí a starí vyhrnuli do posvätnéj dúbravy k mohutnému dubisku, kde sa bude konať veľká obeta. Všetci budú prosieť o šťastie v boji.

Ku koreňom duba slávnostne oblečení chlapci a dievčatá kladú mäso z obetovaného býka, obilie, mlieko, med i medovinu. Hlavný žrec vzyva boha Perúna, Svarožiča, Svantovíta, Proveho, Triglava a Jarovíta, na podnose odkrýva hlinené figúrky nemých – nepriateľov.

Spieva tichú krutú pieseň, krúži nad nimi kopijou a prebodáva ich. Zaklína Černoboha, aby presne viedol ruku Smrti...

Bojovníci naťahujú luky a strieľajú do starého duba. Väčšina šípov a kopijí sa zapicháva do tvrdého dreva. Po každom zásahu zaznie oslavný ryk prizerajúcich sa. Mladší bojovníci ešte odchádzajú k blízkeму prameňu a do studenej čirej vody si namáčajú sekery, kopije, šípy a amulety. Muži prosia dobré víly o pomoc.

O niekoľko hodín už pod Veľdubom, pria-

mo pod jeho korunou, zúri ľúty boj medzi Slovanmi a ich nepriateľmi. Oštepky sa odrážajú od štítov a prilbic, ale mnohé sa vnárajú aj do ľudských tiel. Šípy svišťa nad hlavami, lámu sa na štítoch, ale aj prebodávajú horúce hrude bojovníkov. Nad bojiskom sa vznáša čoraz viac vydychnutých duší a spokojná Smrť si ich odvádzala do Velesovho kráľovstva.

Nastal večer. Do hustého šera sa nesie nárek matiek a čerstvých vdov, vzlyky diev a žien. Ston ranených a vôňa omamných čajov, ktoré zaháňajú bolesť a privolávajú bezsenný spánok, sa mieša so strachom z nasledujúceho dňa. V tábore nepriateľov vládne radosť z tuše-

Píše IVAN HUDEC

Ilustruje KLÁRA ŠMÍDOVÁ

ného víťazstva. U Slovanov naopak, tichá sklíčenosť a očakávanie neistého zajtrajška.

Večernica sa pomaličky pobrala do svojej skryše a na jej trón zasadla Rannica. To, čo v tom rannom šere uvidela, jej zovrelo srdce. Zaplakala. Bol to smutný pohľad.

Odrazu sa medzi Slovanmi zjavili štyria parádni bojovníci v novej lesklej zbroji. Hýria potešujúcim slovom, bodrými výkrikmi budia a povzbudzujú unavených a sklesnutých obrancov. Sú to traja božskí bratia Rugievit, Porenut a Porevít, ktorí spolu s bratrancom Jarovítom porušili príkaz Najvyššieho a mocú sa po slovanskom tábore. Radia bojovníkom.

Bohyňa Simargl, ktorá svojím výzorom pripomínala dravého vtáka, privčas zlietla nad bojové pole. Nepriatelia odrazu nadšene zahučali. Zmylili si ju s ich bohyňou a videli v nej sľubný znak víťazstva.

Vtedy zovrela krv aj v Perúnovi. Trpko prežíval sklamanie z boja. Povzbudení Slovania síce začali bojovať s nebývalou zúrivosťou, akoby bojovníci nie jednu noc, ale sto rokov boli oddychovali. Akoby do nich boli vošli všetky sily predkov, no radostné výkriky nepriateľa ich o chvíľu znovu ochromili. Perún v zúrivosti vyčeril zuby.

„Chťiac-nechťiac Simargl im svojím vtáčim výzorom nevdojak pomohla,“ zahučal. „A to je nespravodlivé!“

A ďalej neváhal. Napol svoju mocnú ruku a praštil prvý blesk rovno do skryše nepriateľského vodcu. Potom vrhol druhý, tretí, desiaty. Vozy nepriateľa vzbĺkli ako smolné fakle, najkrajšie vraníky padali na kolená ako podtáté. A hromy sprevádzali jeho hnev.

Darmo Svarožič zoskočil z voza, darmo zalamoval rukami a hrozil pästou nad toľkou neslýchanosťou boha Perúna, bitka sa zvrátila. Perún zakázal Podage spustiť dážď. Z jasnej oblohy sršali iba jeho údery sťa seky ohnivou sekerou. Ajhľa, Slovania sa zdvihli z kolien, hrdo vztýčili hlavy a odhodlali sa na spravodlivú odplatu.

(Pokračovanie)

NEDOKONČENÝ

Milí mladí priatelia, pamätáte sa ešte na Nedokončený príbeh z októbrového čísla Slniečka? O tom, ako istú triedu postihol zlý osud; mala medzi žiakmi až dve žalobaby, jednu Adelu a jedného Emila. Pamätáte sa? Poprosila som vás o radu, ako by sa druhá B mohla zbaviť tejto pohromy. A vy ste nezaváhali a zapojili ste sa do našej literárnej hry. Mnohí ste nielen vrhli riešenie, ale pripojili aj zaujímavé kresby. Ďakujem vám za hojný záujem a je mi ľúto, že nemôžem odmeniť všetkých účastníkov. No hra je hra... A tak knižnú odmenu od vydavateľstva Mladé letá dostanú žiaci, ktorých riešenie publikujeme na tejto dvojstrane.

Milí mladí priatelia, pekne si vás pozdravujem.

Vaša

Mária Kuvíčková

Pani učiteľka povedala žalobabám: „Všetko, čo chcete žalovať, napíšte na papier a po vyučovaní mi to dáte.“ Prvý deň bol papier celý popísaný. Na druhý deň bol už len do polovice. A na tretí deň bol prázdny. Tak sa žalobaby odnaučili žalovať.

MÁRIA PREVAJOVÁ, Stupava

Deti sa dohodli takto: Keď sa Adela a Emil chceli s nimi hrať, povedali im: „So žalobabami sa nehráme!“ Obaja hneď bežali žalovať pani učiteľke: „...sím, oni sa nechcú s nami hrať!“ Pani učiteľka odpovedala: „Skúste prestať žalovať a uvidíte.“ A naozaj. Keď prestali žalovať, hneď mali plno kamarátov.

MARTIN KONÁREK, Nitra

Zavolať som svoju kamarátku Saxanu, ktorá vie čarovať. Saxana premenila žalobabou čas vo vrecku. Obe tie guľôčky nosím od to-

ANDREJ SCHMIDTMAYER, Banská Bystrica

Ja by som žalobaby potrestala takto: Navíčila by som s deťmi zaujímavé divadlo, ale žalobaby by v ňom nehrali. Museli by sedieť v lavici s rukami za chrbtom.

ZUZANA KASÁČOVÁ, Klenovec

Deti dostali za úlohu prečítať si a doriešiť Nedokončený príbeh z časopisu Slniečko. Už nasledujúci deň prešiel v triede bez žalobab. Aj všetky ďalšie dni. Žalobaby akoby sa z triedy vyparili.

PETRA ZAŤKOVÁ, Lipt. Hrádok

Jedného dňa žalobaba spadla a zlomila si nohu. Prešiel týždeň, a nik ju neprišiel navštíviť. Uvedomila si, že ju nikto nemá rád. Vtom zazvonil zvonček – a vo dverách stáli spolužiaci, medzi nimi aj žalobábeľ. Akí sú milí! pomyslela si Adela. Prečo ja na nich ustavične žalujem? Už viac nebudem! Od tých čias nie je už v druhej B nijaká žalobaba.

ANTON JAKUBEC, Poprad

príbeh

Zavolali sme si ježibabu a poprosili sme ju o pomoc. Ona prikývla a v tej chvíli narástli žalobabám dlhokánske nosy. Chytré prisľúbili, že sa polepsiá, a ježibaba im nosy skrátila.

MARTINA KARASOVÁ, Klenovec

„Stretla som mamičky našich žalobáb,“ povedala jedného dňa pani učiteľka. „Žalovali sa na svoje deti, že doma nechcú poslúchať.“ Žalobaby sa zahabili, že ich mamičky sú žalobaby, a prestali žalovať.

VIKI CZUCZOROVÁ, Nové Zámky

Žalobaba a žalobábeľ žalovali tak dlho, až im zdrevel jazyk. Nemohli rozprávať. – Jazyk im oddrevenie až potom, keď prestanú žalovať.

STEFAN TKÁČIK, Levoča

Žalobaba a žalobábeľ si pomysleli: Veď nás pani učiteľka už ani nevyvoláva! Ani nás neznámkuje! Aké potom budeme mať vysvedčenie? Radšej už prestať žalovať. A tak sa žalobaby polepšili.

JANKA SPIŠIAKOVÁ, Osrblie

ALICKA DZURENKOVÁ, Bratislava, Srnec

Napokon sa pani učiteľka nahnevávala a zalepila im ústa lepiacou páskou.

PETER GERGELY, Bratislava

Pani učiteľka vymyslela na žalobaby takýto trest: Za každé žalovanie museli urobiť nejaký dobrý skutok, napr. pozbierať smeti okolo koša, poliať kvety, umyť tabuľu... Zakrátko sa ich trieda stala najčistejšou v celej škole. Pán riaditeľ sa čudoval, čo sa stalo. Ale žiaci nič neprezradili. Nie sú predsa žalobaby!

ZUZKA BUGÁNOVÁ, Ružomberok

Trieda sa dohodla, že keď začne žalobaba alebo žalobábeľ žalovať, deti začnú tleskať, takže nebude počuť, čo rozprávajú.

LUCKA ŠOLTĚSOVÁ, Čaňa

Bolo tesne pred ôsmou, ale v triede boli iba Adela a Emil. „Kde sú všetci?“ vraví Adela. „To poviem učke.“ – Vtom sa dvere rozleteli a do triedy vbehla čertica a s ňou malé čertičatá. „Hurtu-hurtu, bla-bla-blá! Ak budete aj naďalej žalovať, vezmeme vás do pekla!“ „Dobre, už nebudeme!“ kričí Emil. „Dobre, ale choďte preč, ja sa vás bojím!“ kričala Adela. „Tak si pekne sadnite a už viac nežalujte!“ povedali príšery. – Viete, milí sniečkári, kto boli tí čerti?

MICHAELA KRAJMEROVÁ, ZUZANA BARATOVÁ, Nitra

NAPÍSAĽA NÁM AJ JEDNA LENKA. NIENEN NAPÍSAĽA. ALE NEDOKONČENÝ PRÍBEH ZO SĽNIEČKA AJ VYSTRIHĽA A NALEPENÝ POSLALA DO REDAKCIE. ČO MYSLÍTE, DETI, ZASLŮŽI SI TÁTO LENKA STRIHAIKA ODMENU?

Malovaná písanka

Šiel raz jeden hlúpy
čo nakúpil po . Prišiel teda do
čičmárovvej a vraví: „Majster,
užite mi sa poškrabal
na : „A na čoho si ich ušijem, keď
nemám kožu?“ A tak hlúpy
šiel na , ukradol a
doniesol ho . „To je len na jednu
, vraví . „A čo druhá?“ Šiel
na znova a vraví ďalšieho
. Keď prišiel do mu
ukázal na plnú blata: „Kmobrik,
nože tam skočte!“ Keď vy-
liezol, mu vraví: „Ej, kmobrik,

ale máte krásnu !“ sa porrel
na nohy a naozaj - mal na nich
. Keď sa pobral do , no ra-
zreli ho a hrbaj na nim. Uleká
 ako víchor, no odrazu je pred
nimi ! Skočí doň, aby sa zachrá-
nil, no keď sa vyštvrel na druhý
breh, čičmiev miel. Inova ráčal slediť
okolo salašov, no bačovia ho už pozná-
jú a dávajú si naňho veľký pozor.

NAPÍŠAL: JÁN DONOVAL
NAMALOVALA: D. ONDRBIČKOVÁ

DOMALU!

čičmiev, chalupar, čičmiev, mlk

divča, salaš, potok, domček

ŠTEFAN MORAVČÍK

Zbojnícky dub

Ilustrovala VIERA KARDELISOVÁ

Na cerovského pána Konráda si netrúfalo ani nešťastie. Choroby sa ho nedotkli a pohromy ho obchádzali. Počínal si ako krutý tyran, ktorý si robí, čo chce. No jedného dňa došlo aj naňho.

Tam, kde je teraz Pustý mlyn, tam voľakedy veselo hrkotal mlyn, mlyn mlynára Svatoša. Ľudia ho mali radi, lebo mlel statočne, nikdy nikoho neoklamal ani o hrstičku múky. Jedinou jeho chybou – podľa pandúra Škripíka – bola jeho láska k švárnej Barabáške. Vodca pandúrov ju chcel pre seba, pretože to bola dievčina ako kvet, samá krv a mlieko. Nuž nečudo, že mladému neprial, najradšej by mlynára bol utopil v Čiernom potoku.

„Šidzí! Kradne réž aj múku!“ syčal pandúr a škrípал zubami, podľa čoho dostal aj meno. Žaloval na mlynára u pána Konráda. A ten mal pre takéto správy ucho vždy natrčené.

„Keď klame, treba mu dať príučku,“ rozhodol pyšný pán cerovského hradu. „Vyveďte ho hen pod ten dubisko pod hradom a vytnite mu dvadsaťpäť palíc na holú.“

A pánovi hajdúsi už aj leteli do mlyna. Stiahli mlynára z postele a vliekli ho pod dub. Nadarmo krásna Barabáška orodovala, ruky spínala. Naložili mu toľko, koľko zniesol. A krásavicu pekne na koňa a už ju vliekli na hrad.

„Naložiť na hnojný vúz a k materi!“ dal rozkaz Škri-

pík, keď mlynár Svatoš od bolesti zastonal. „Nech si ho zelinami liečí, bosorka stará!“

Ako sa tak pandúr rozťahuje, nafukuje, z lesa vyskočí jedenásť hôrných chlapcov.

„Hohó!“ zahrnel ich vodca Jánošík.

Pandúri si zbojníkov vyľakane prezerali.

Boli to junáci urastení ako jedle a silní ako buky.

„Já-no-ššík!“ zaškrečal Škripík a rozbehol sa na hrad.

Pristavili ho:

„Prí, papľuh prekliaty! Pánu bohu dušu a nám dukáty!“

„Nemám... nedám... nechcem... nebudem... ja sa polepším,“ zajakával sa pandúr.

Padlo pár chlpských úderov i patróny buchli. Vodca pandúrov dostal na dereši világoš. Ostatní sa poddali ligotavým valaškám. Na rozkaz sa vyzliekli zo šnurovaných hábov a dali sa popriviazovať na stromy. Podajedni zdúchli...

Potom Jánošík družinu rozdelil na troje. Jedni strážili poviazaných pandúrov, druhí odviezli mlynára Svatoša k utrápenej materi a s treťou skupinou sa kapitán vybral na hrad.

Jánošíci preoblečení za pandúrov dostali sa až do parádnej panskej izby.

Gróf Konrád sa rozvaľoval

v mäkkom kresle. Na stolíku pred ním skrútený remenný bičik.

Jánošíci sa nahrnuli dnu ako veľká voda. Gróf, celý červený od zlosti, sa od jedu trepal ako kapor na udici.

„Kto ste? A čo tu chcete, odkundesí!“ ziapal.

„Môžeš trikrát hádať, urodzený páno,“ zasmial sa Jánošík.

Gróf uhádol na prvý raz. Zbledol ako krieda a ustrašene lapal po dychu.

„Hybaj s nami na súd,“ rozkázal pevným hlasom zbojnícky kapitán. „Ak nás však čo len slovom prezradíš, v tej chvíli si synom smrti.“

Gróf Konrád pokorne ako ovečka kráčal dolu na nádvorie, krotko nasadol do pripraveného koča a dal sa odviezť na miesto, kde panskí pandúri palicovali nevinného mlynára Svatoša. Tu ho z koča zhodili ako vrece a čakali, kým sa poddaní budú vracat z panských domov.

Ledva sa začali valiť húfy zrobených sedliačikov, zvalili jánošíci grófa na zem a začali ho statočne vyplácať.

Ľudia sa zhŕkli okolo, oči vyvalovali, hlavami krútili:

„Co sa svjet naruby obráciu, že pandúri vpuúacajú svojho pána? Nále toto!“

„Dost! Už dost!“ kričal zahambený gróf. „Už viac nebudem mlynára palicovať. Len už prestaňte! Jojojójó!“

„Mlynára necháš na pokoji. A čo tí druhí, ktorých pre nič za nič ponížuješ výpraskom?“ pýta sa Jánošík.

„Sľubujem, že už viac nebudem,“ stonal gróf, „nikoho už nebudem nivočiť a trápiť.“

„Tak dobre. Dost, chlapci!“ rozkázal Jánošík. „Veď ak si to nezapamätá, dáme mu raz ostrejšiu lekciu.“

Zatiaľ sa vrátili zbojníci, čo viezli domov dobitého mlynára Svatoša.

Jánošík prikázal, aby pána grófa naložili na hnojný voz a zaviezli ho na hrad.

Jedinou pamiatkou na toto vymeriavanie zbojníckej spravodlivosti je zbojnícky dub pod cerovským hradom.

Nakreslil MARIÁN ČAPKA

POVEŠT

O BOJNICKEJ LIEČIVEJ VODE

Na Bojnickom zámku žil kedysi ukrutný kastelán, ktorý netúžil po ničom inom len po striebre a zlate. A hoci zdieral poddaných, ako len vládol, stále sa mu jeho bohatstva máliło.

Len čo si pekelník odniesol ukrutného kastelána, pod Bojnickým zámkom znova vyvrela liečivé žriedlo. Odvtedy opäť uzdravovalo všetkých ľudí bez rozdielu.

Napísal MILAN URBANOVIČ

So **Slniečk**m do Safari

Milí Slniečkári,
ako sme vám už oznámili, víťazom
našej celoročnej súťaže
„Kto pôjde so Slniečkom do Safari“
sa stali žiaci 4. A triedy zo ZŠ
v Uhrovci s pani učiteľkou Králikovou.
Ich výlet do Gänserdorfu je už
dnes spomienkou. Chcete vedieť, či
sa im tam páčilo? Posúďte sami!

▲ To sme my, deti z Uhrovca

◀▶ Keď som sa dozvedela, že sme vyhrali prvé miesto, veľmi som sa potešila. Plní očakávania sme sa stretli pred autobusom a rozprávali sme sa o našom sne – o Safari.

Cesta nám rýchlo ubehla. Pred bránou parku sme dostali balíčky krmiva pre zvieratá. Hneď na to nás privítali dve lamy. Ďalej sme z okien autobusu videli dravce – tigre a levy. Prechádzali sa po medzi stromy. Zrazu sme zbadali zvieratá podobné našim kravám a kozám. Nakrmili sme ich a išli sme ďalej. Odrazu ktosi zakričal: „Slony!“ A naozaj. Z druhej strany autobusu sme zbadali slona. Boli tam ešte žirafy, ťavy, opice, zebry a pštrosy. Ani sme sa nenazdali a boli sme na konci parku...

KATKA BEŽOVÁ

◀▶ Keď sme si prezreli zvieratká, išli sme do zábavného parku. Tu nás hneď na začiatku privítal maskot medvedík, slon a tiger. Títo s nami žartovali, tancovali, plašili nás... My sme ich hladkali, fotografovali, ba dokonca s tigrom sme sa aj rozprávali, lebo vedel po slovensky. Povedal nám, že je medzinárodný, a preto každému rozumie. Bolo to veľmi zábavné!

MILKA ARDAMICOVÁ

◀▶ Keď sme prišli do zábavného parku, práve začínala revue papagájov. Papagáje sa prevádzali v aute, behali na kolieskových korčuliach, dávali peniaze do pokladničky a jeden chodil po lane na bicykli. Pozreli sme si potom Aqua cirkus. Smelí ľudia skákali do bazéna. Bolo to nádherné.

PETRA FOLTÁNOVÁ

◀▶ Nám chlapcom sa páčilo všetko, ale predstavte si tie veľké a rýchle šmýkačky! Po týchto sme sa spúšťali dolu a leteli, leteli. Potom sme sa spúšťali na 10 metrovom lane. Na konci to s nami poriadne zatriaslo. Pani učiteľka nás posmeľovala a na konci i zachraňovala. No, zábavy bolo dosť a dosť!

Chlapci zo 4. A triedy

◀▶ Mne sa najviac páčilo vystúpenie tigrov. Najkrajšie boli biele tigre. Páčilo sa mi, keď cvičiteľa objímali a olizovali. Jeden odniesol cvičiteľa z arény. A čo bolo najsmiešnejšie? Moja kamarátka si chcela tigre odfotografovať, a tak sa priblížila celkom k ohrade. A predstavte si, jeden z tigrov ju ocikal. To sme si o ňom nemysleli.

SAŠA ĐURČOVÁ

▼ A takto sme krmili zvieratá

ĽUBICA KEPŠTOVÁ

Ilustroval
JÁN LENGYEL

Keď mi je do popuku Machuľa

Keď sa ku mne prigúľa veľká tučná machuľa, ako všetci Machuľania, hneď sa pustí do fúľania. Naprská mi medzi oči, aj za ucho rýchlo skočí, potom rovno do písanky na machuľské radovánky. Z písmen spraví čierne ovce, z Michaloviec Machuľovce. Keď mi je už do popuku, potrasie si so mnou ruku.

Ja som doňho...

Ja som doňho, on je do mňa, vec je stále nerozhodná. Barbora je do koní, do chvíle, keď zazvoní.

Peťo, ten je do Katy, Juro bude nahratý. Skončili sme, hotovo! Vieš už, kto je do koho?

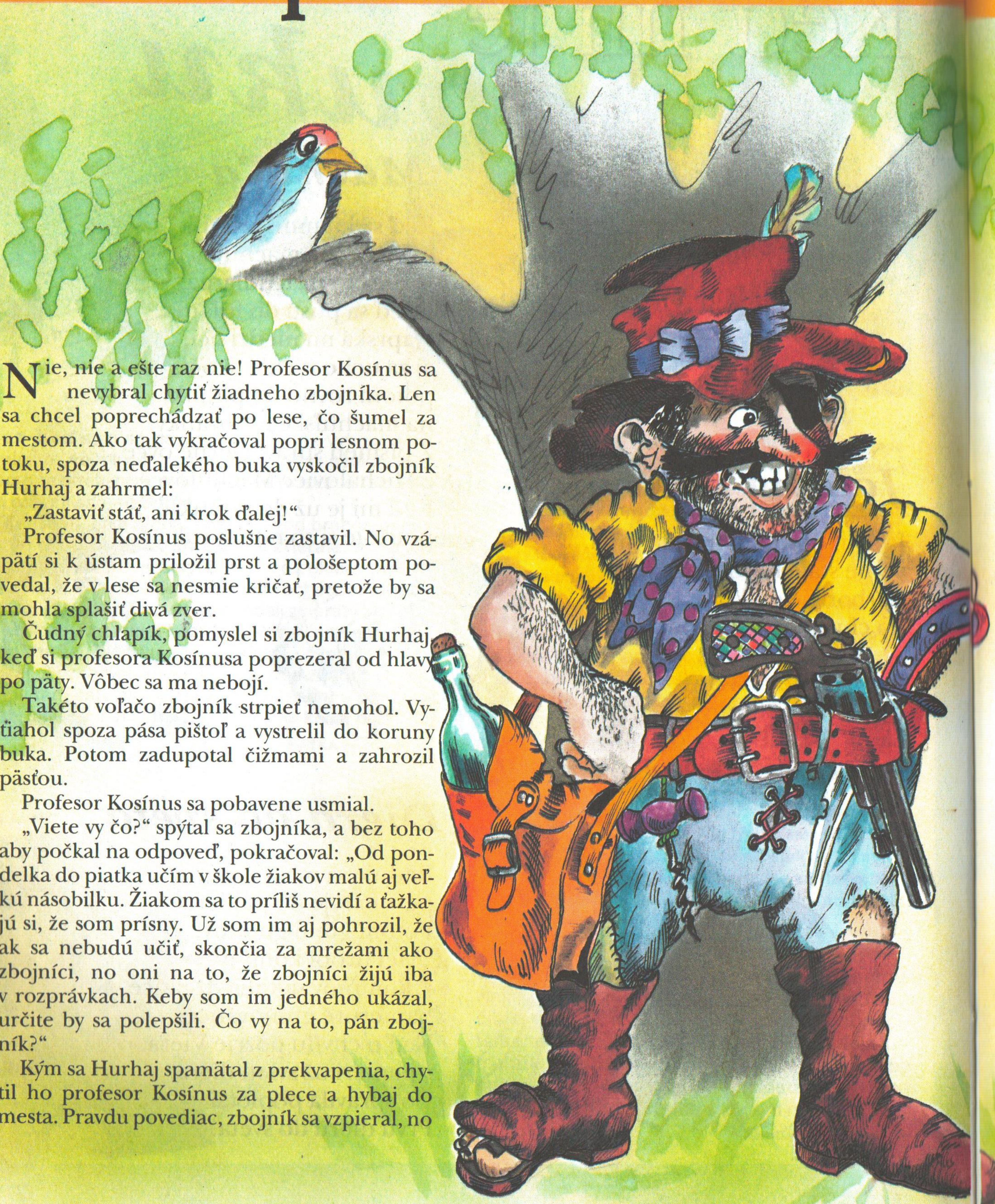
Diera do sveta

Raduje sa malá Viera, perom ryje do papiera. Potom gumi-guminy, z viet urobí komíny. Z komínov sa valia džgance, papierové gumovance. Keď o chvíľu pozrie Viera, v papieri už svieti diera. Čo spravila popleta? Prvú dieru do sveta!

Ako sa profesor Kosínus

Nie, nie a ešte raz nie! Profesor Kosínus sa nevybral chytiť žiadneho zbojníka. Len sa chcel poprechádzať po lese, čo šumel za mestom. Ako tak vykračoval popri lesnom potoku, spoza neďalekého buka vyskočil zbojník Hurhaj a zahrnel:

„Zastaviť stáť, ani krok ďalej!“

Profesor Kosínus poslušne zastavil. No vzápätí si k ústam priložil prst a pološeptom povedal, že v lese sa nesmie kričať, pretože by sa mohla splasiť divá zver.

Čudný chlapík, pomyslel si zbojník Hurhaj keď si profesora Kosínusa poprezeral od hlavy po päty. Vôbec sa ma nebojí.

Takéto voľačo zbojník strpieť nemohol. Vyťahol spoza pásu pištoľ a vystrelil do koruny buka. Potom zadupotal čizmami a zahrozil pästou.

Profesor Kosínus sa pobavene usmial.

„Viete vy čo?“ spýtal sa zbojníka, a bez toho aby počkal na odpoveď, pokračoval: „Od pondelka do piatka učím v škole žiakov malú aj veľkú násobilku. Žiakom sa to príliš nevidí a ťažkajú si, že som prísny. Už som im aj pohrozil, že ak sa nebudú učiť, skončia za mrežami ako zbojníci, no oni na to, že zbojníci žijú iba v rozprávkach. Keby som im jedného ukázal, určite by sa polepšili. Čo vy na to, pán zbojník?“

Kým sa Hurhaj spamätal z prekvapenia, chytil ho profesor Kosínus za plece a hybaj do mesta. Pravdu povediac, zbojník sa vzpieral, no

vybral do lesa chytiť zbojníka

profesor ho predsa len dovedol až do svojho domu. Napojil ho, nakrmil a uložil do postele.

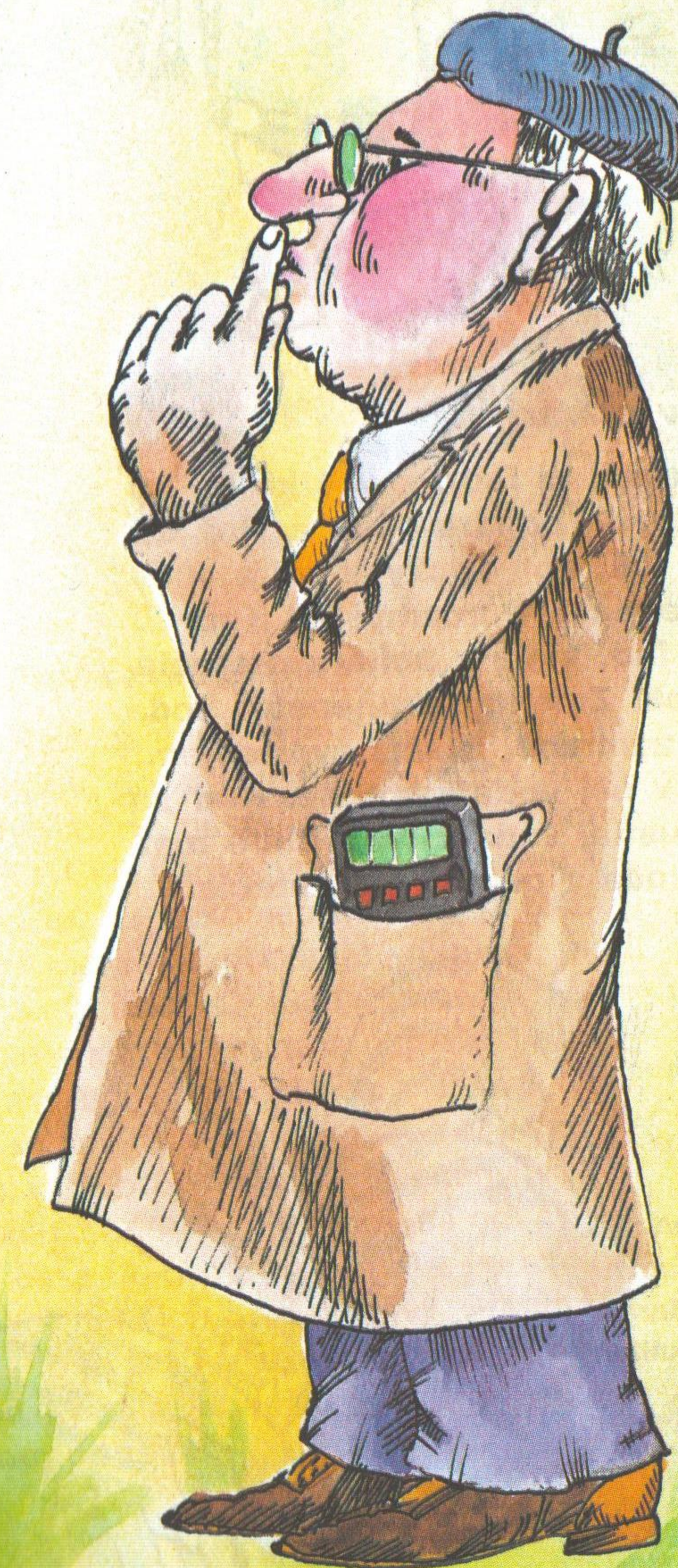
Na druhý deň ráno sa išlo do školy.

„To je váš nový žiak?“ spýtal sa profesora Kosínusa na školskej chodbe prekvapený pán riaditeľ.

„Ale kdeže, to je moja nová názorná pomôcka,“ odvetil profesor Kosínus a strkal zbojníka Hurhaja do triedy, v ktorej mal akurát hodinu matematiky.

Žiaci od úžasu otvorili ústa a nechápavo hľadeli na zbojníka.

„Aký je strapatý,“ šepol po chvíli Peter P.

„Aký je špinavý,“ šepala po chvíli Zuzana Z. „Ako zapácha,“ chytala sa po chvíli za nos Martin M.

Profesor Kosínus poklepkal paličkou po tabuli a prikázal, aby bolo ticho. Potom začal rečniť. Hovoril o matematike, o záškolákoch, o zbojníkoch za mrežami.

„Tu jedného vidíte,“ ukázal na Hurhaja. „Ako sa vám páči?“

Komuže by sa strapatý, špinavý a zapáchajúci zbojník páčil?

Nepáčil sa nikomu.

„A teraz zbojníka vyskúšame z malej násobilky,“ usmial sa profesor Kosínus.

Štuchol Hurhaja do rebier a opýtal sa ho, koľko je dva krát dva.

Zbojník hundral, zazeral, potajomky rátal dva krát dva na prstoch.

„Sedem,“ povedal napokon a takmer spadol z nôh, keď sa žiaci začali smiať.

„Skúsime radšej veľkú násobilku,“ povedal profesor Kosínus.

No ako ju skúšal, tak ju skúšal, zbojník Hurhaj nevedel nič.

„Že sa nehanbí,“ šepkali si žiaci. „Taký veľký a taký hlúpy.“

„Tak, tak, hlúpy až strach,“ prikývol profesor Kosínus. „A vy ak sa nebudete učiť, skončíte ako on. Ozaj, kto z vás chce byť zbojníkom?“

Ktože by už chcel byť strapatým, špinavým, zapáchajúcim a hlúpym zbojníkom?

Nechcel nikto.

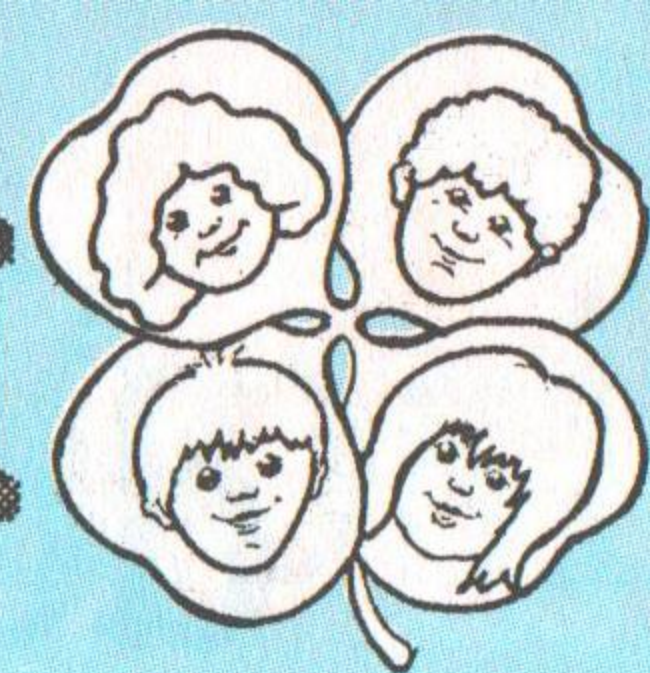
Od toho dňa ani jeden žiak nešomral, že profesor Kosínus je prísny. Práve naopak, na každú hodinu matematiky sa žiaci poriadne pripravili a každý z nich mal iba samé jednotky.

A čo zbojník Hurhaj? Ten sa hanbil v husťom lese.

Ale aby som mu nekrivdil. Minule mi pošepol vietor, že ho vraj videl, ako pod bukom ráta bukvice. Možno jedného dňa, keď už bude vedieť, koľko je dva krát dva, zavesí zbojnícke remeslo na dáky konár a nájde si poriadnu robotu.

DETI V ZELENOM

ZELENÝ KALENDÁRIK

MAREC

Lepšie, keď ťa zima chveje, než marcové slnko hreje.

Keď je na Gregora špatný čas, vtedy líška vychádza z brloha.

Keď je pekne, vtedy v ňom ešte štrnásť dní zostáva.

Po zime netrpezlivo čakáme na jarné kvietky. Prvé začínajú vystrkovať hlávky snežienky, fialky, podbele, bledule, šafran. Niektoré dreviny kvitnú prv, než sa na nich zazelenejú listy. Napríklad drieň, lieska, tmka, jelša. Na vrbe vyrastajú striebrosivé plstnaté bahniatka.

Z teplých krajov sa vracajú škovránky, trasochvosty, červienky, volavky popolavé, cibíky, pinky, drozdy čvika. Diviačice rodia mláďatká „v páskavých pyžamkách“. Mláďatká majú aj zajace, králiky, divé mačky a kuny.

Ľad v pohári

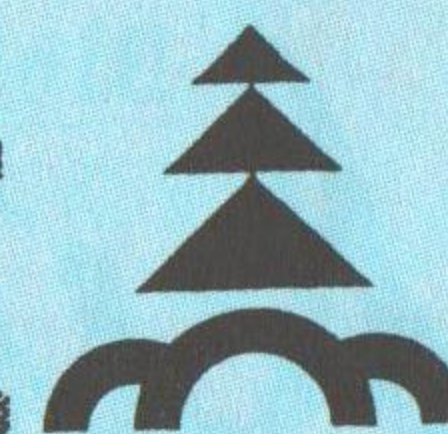
* Sneh, dážď, rosa, krúpy aj ľad, to všetko sú podoby vody. Nalej do plného pohára vodu a vlož do nej niekoľko kociek ľadu tak, aby kocky trčali z vody a voda z pohára nepretiekla. Porozmýšľaj! Keď v pohári necháš roztopiť ľad, voda z pohára pretečie alebo nepretečie? Výsledok: Zmenou skupenstva voda mení aj svoj objem. Keď zamrzne, zväčší svoj objem. Preto fľaša praskne, keď v nej voda zamrzne. Keď sa kocky ľadu v pohári rozpustia, voda z nich bude mať menší objem, a preto voda z pohára nepretečie.

PRÍRODA

Kto dostane knihu z vydavateľstva PRÍRODA za správne odpovede zo súťaže Čo k čomu patrí?: Danka Kufňavá zo Závažnej Poruby a Marka Jurášová zo Senice. Posielame im krásnu knihu Zázračný svet prírody.

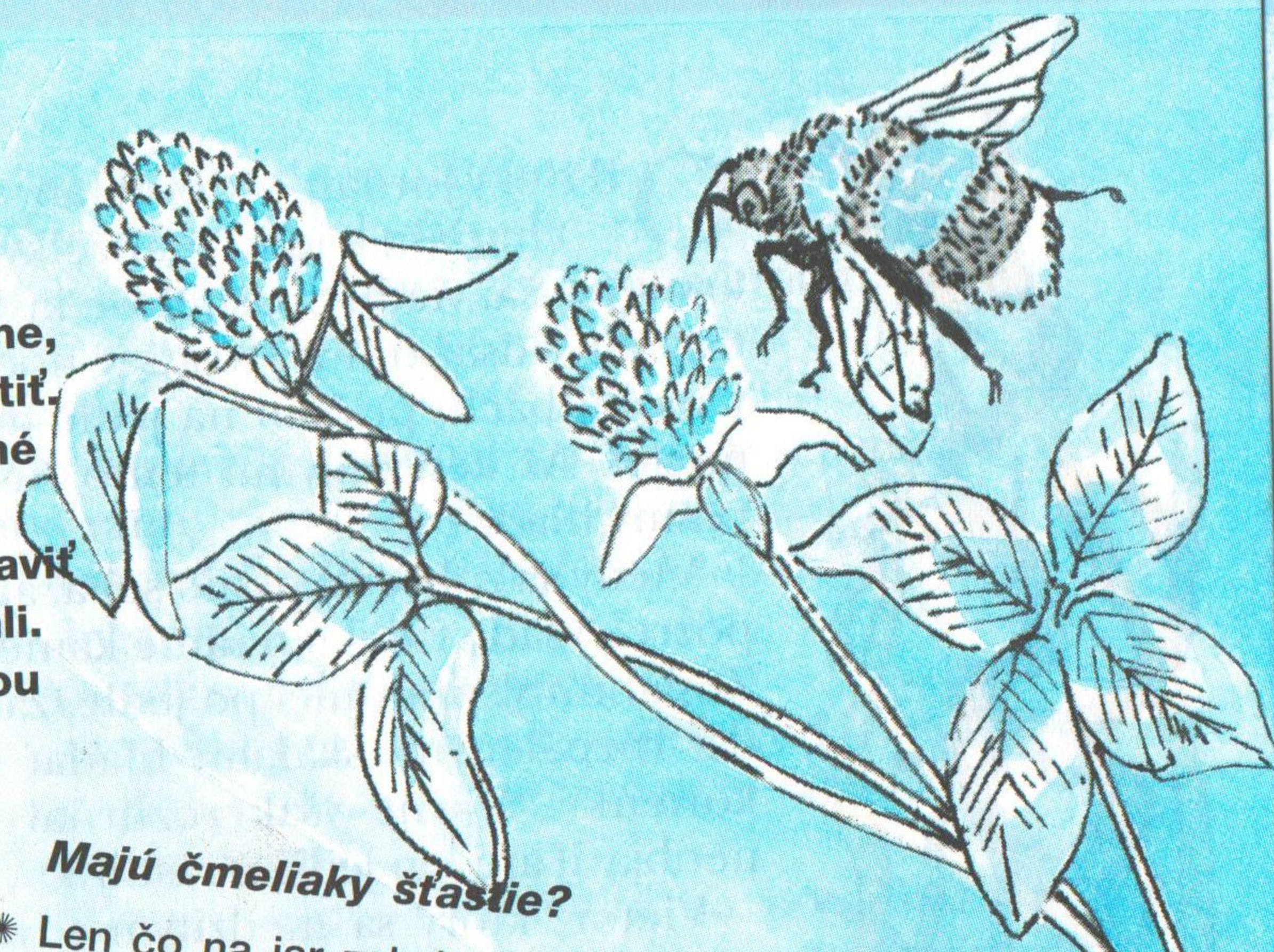
DETI V ZELENOM

Prípravuje
MARTA ŠURINOVÁ
v spolupráci
s Ministerstvom
životného prostredia SR
Ilustrovala
LUBICA MICHALIDISOVÁ

Nezabudnite!

* Topiaci sa sneh bohato zásobuje horské pramene, ožívajú studničky. Nezabudnite ich „otvoriť“, vyčistiť. Po zime sú obyčajne zanesené lístím a znečistené zosunutou pôdou. Studničku prehýbte a vyložte kameňmi, aby sa voda nezakaľovala. Ak treba opraviť odtok vody, poproste dospelých, aby vám pomohli. Čistá pramenistá voda zo studničky vám bude tou najlepšou odmenou.

Majú čmeliaky šťastie?

* Len čo na jar zakvitnú prvé kvety, objavia sa čmeliaky. Presnejšie čmelie samičky, ktoré zimu prežili v dutine stromu, v starých pňoch, pod lístím alebo v zemi. Nasýtia sa sladkým nektárom a začnú hľadať najlepšie miesto na založenie hniezda. Každá samička si založí svoje hniezdo a nakladie doň vajíčka. Z nich sa vyliahnú maličké červíčky-larvy a zakuklia sa. Asi o dva týždne sa z nich „vylúpnu“ krásne chlpaté guľky – čmelie robotnice. Už je najvyšší čas, matka na ne netrpezlivo čaká. Prinášajú potravu a starajú sa o nové larvy. Až koncom leta sa začnú liahnuť samičky a samčekovia – nevesty a ženisi. Po svadobnom lete všetci okrem oplodnených samičiek uhynú. Oplodnené samičky na jar... Ale to už poznáte.

Prefíkaná ryšaňa

* Keď nastane odmäk a odkryjú sa vchody do podzemných bytov myší a hrabošov, nastane chvíľa pre hladnú líšku. Celé hodiny vydrží čakať pred ich dierou, až nakoniec niektorý z hladošov vybehne pohľadať si niečo pod zub. O líške sa toho nahovorí! Že je klamárika, prefíkaná a najradšej si pochutnáva na sliapkách z kurína. Aká vlastne je? Je naozaj bystrá, vie sa veľmi rýchlo prispôbiť zmeneným podmienkam. Ale do kurínov sa odváži len v čase, keď má mláďatá a vo svojom okolí nenájde dost potravu. Pritom cíti, že to je pre ňu nebezpečné, ale materský pud jej káže: bež a prinies deťom potravu! A tak beží.

Biblický príbeh

Pokúšanie Ježiša

Literárne spracoval
ONDREJ ŠLIACKY
Ilustroval
VLADIMÍR MACHAJ

Od rieky Jordán, v ktorej Ján, syn kňaza Zachariáša a jeho manželky Alžbety, pokrstil Ježiša, viedli Spasiteľove kroky do pustatiny. Štyridsať dní a štyridsať nocí tam strávil v modlitbách, pričom na jedlo ani len nepomyslel. Až keď uplynul tento čas, pocítil náramný hlad.

Vtedy sa zobzeral okolo seba, ale kdekoľvek pozrel, všade videl len samé kamene a piesok. Zoslabnutý, prahnúci po jedle, začal teda medzi rozpálenými skalami hľadať aspoň jedlé korienky. Márne však rozhrňal zem, nikde neobjavil ani len jedinú rastlinku.

Vietor, ktorý sa medzitým zdvihol, vháňal mu do tváre piesok, bičoval mu oči boľavé od páliaceho slnka. Túžba po hlte vody a po kúsku chleba sa zmenila na trýzeň.

V tej chvíli sa Ježišovi zjavil sám diabol. Pristúpil k nemu, ukázal na kamene ležiace všade vôkol neho a povedal mu:

„Ak si naozaj Syn Boží, prikáž, nech sa z týchto kameňov stanú chleby.“

Pokušiteľ sa vyzývavo díval do Ježišovej tváre a jeho zlovestné oči akoby hovorili:

„Si predsa Boží Syn, čo je pre teba vykonať

takýto zázrak? Stačí jedno slovo a žeravý kameň sa v okamihu zmení na čerstvý peceň chleba. Vari necítiš jeho omamnú vôňu? Vari necítiš jeho chuť? Neváhaj teda a učiň, čo som ti navrhol. Urob to a ďalej netryzni svoje telo, ktoré bez jedla zahynie a ty zahynieš spolu s ním.“

Muky, ktorými Ježiš trpel, diablove slová ešte zväčšili. Jeho duch však vedel, že pokušiteľ chce, aby urobil niečo bez vedomia svojho nebeského otca. Aby vykonal zázrak bez jeho súhlasu. A tak Ježiš riekol:

„Napísané je, človek nežije len z chleba, ale z každého slova, ktoré vychádza z úst Božích.“

Po jeho slovách diabol zneistel. Ježiš, ktorého chcel získať do svojich osídel, prehliadol jeho temný úmysel a nepodľahol mu. Satan sa však svojho zámeru nemienil vzdať.

„Nevyšlo mi jedno pokušenie,“ nádejal sa, „vyjde mi druhé.“

Nato vzal Ježiša, preniesol ho do Jeruzalema a postavil ho na strechu vysokého chrámu. Pred Ježišovým zrakom, hlboko pod jeho no-

hami rozkladalo sa sväté mesto. Nebeská obloha ešte len začala bronieť rannými zorami, a tak ulice Jeruzalema zivali prázdnotou. Ježiš prechádzal po nich očami, prezeral si domy, záhrady.

Práve vtedy zhrkotal na kamennej dlažbe prvý ranný povoz. Z výšky, z ktorej hľadel Ježiš, zdal sa mu ako detská hračka. Vzápätí sa zjavil druhý, tretí...

A vtedy sa ozval pokušiteľ:

„Ak si Syn Boží, vrhni sa nadol. Veď je napísané, Boh prikáže svojim anjelom, aby ťa zachytili do náručia.“

Ježiš prekvapene vzhladol na pokušiteľa. V diablových očiach ligotal sa vyzývavý plameň.

„Dobre si počul,“ hovorili tie oči, „ja, diabol, som vzal do svojich úst meno Boha. Vyriekol som ho, aby som ti pripomenul, že si jeho syn. Tí dole, čo už zbadali, že stojíš na streche chrámu a teraz na teba vyľakane hľadajú, to však nevedia. Presvedč ich o tom. Vrhni sa na dlažbu. Veď keď sa zjavia anjeli, zachytia ťa do náručia a živého ťa znesú na zem, všetci uveria, že si viac než oni. Presvedčíš ich, že si Boží Syn, a oni ťa uznajú za svojho kráľa. Počuješ? Staneš sa ich kráľom.“

Ježiš sa zamyslel a riekol:

„Vravíš, že je napísané, Boh prikázal anje-

Biblický príbeh Pokúšanie Ježiša

lom, aby ma zachytili do náručia a nenechali ma zabiť sa na kameňoch?“

Diabol horlivo prikývol. V očakávaní, že Ježiš podľahne jeho pokušeniu, celý sa od nedočakavosti roztriasol.

Ježiš však zostal stáť, kde bol.

„Takisto je však napísané,“ povedal vzápätí, „nepokúšaj Pána Boha svojho!“

Na Ježišove slová nenašiel diabol odpoveď, ale ani tentoraz sa nevzdal. Preniesol Ježiša na veľmi vysoký vrch. Ježiš roztvoril oči a v úžase znehybnel. Pred jeho zrakom sa rozprestierali všetky kráľovstvá zeme.

„Sú mocné a bohaté,“ povedal diabol. „V podzemí ich palácov sú ukryté nepredstaviteľné poklady, zlato, striebro, drahé kamene. A vidíš tamtie vojská?“ ukázal diabol na neprehľadné šíky bojovníkov v blyskavej zbroji, „sú pripravené kedykoľvek vyraziť, aby dobyli ďalšie a ďalšie poklady. Stačí kývnuť rukou...“

Keď Ježiš neodpovedal, len meravo hľadel pred seba, diabol podišiel k nemu a podlízavo mu zašepkal:

„Kto má tie poklady, kto má tých vojakov, má moc. A kto má moc, je pánom celého sveta. Vládcom, ktorý býva v mramorových palácoch, je zo zlatých tanierov a pije zo zlatých čiaš. On a nikto iný rozhoduje o smrti aj o živote ostatných ľudských úbožiacov. Nikto z nich sa mu nesprotívá ani len pohľadom.“

Ježiš ani teraz nepreriekol jediného slova.

Pokušiteľ si to vysvetlil po svojom, nahol sa takmer nad neho a dychtivo zašepkal:

„Toto všetko ti dám, ak padneš na zem a budeš sa mi klaňať.“

Ježiš sa prudko zvrhol a vykrikol:

„Odíď, satan! Klaňať sa ti nebudem nikdy! Lebo je napísané: Pánu Bohu svojmu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť!“

Pod ťarchou týchto slov sa diabol nahrbil, vystrašene cúvol a vzápätí zmizol. A s ním zmizlo aj všetko zlé a temné, čo ho sprevádzalo.

Vtedy Ježiša, ktorý odolal diablu a neupadol do jeho osídliel, obklopili Boží anjeli s jedlom a posluhovali mu.

Darček of firmy Johnson & Johnson

Z tých, ktorí dali svietiacej zubnej kefke z nášho príbehu pekné meno, vyžrebovali sme výhercov: M. Vrábľic, Pezinok; súrodenci Gbelskí, Bratislava; J. Ondrášiková, Stará Turá; A. Lurani, Bratislava; J. Flimel, Szany; E. Steinová, Bratislava; L. Kordošová, Prievidza; T. Havran, Handlová; M. Grešová, Iľiašovce; S. Farkaš, Kuzmice; S. Ševčíková, Bošany; E. Bócová, Bratislava; Š. Holáčiková, Makov; M. Jašíková, Bratislava; K. Surrová, Košeca.

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

Kto uhádol, že spisovateľ na fotografii v 3. čísle Slniečka bol Peter Holka, dostal sa do osudia, ktoré určilo týchto víťazov: E. Antalová, Bánovce n. B.; Z.+K. Lukyové, Bratislava; J. Czako, Nitr. Hrnčiarovce; P. Grgula, Trnovec; Z. Fedorková, Spiš. N. Ves; D. Karásková, Kysucké N. Mesto; L. Slimáková; Trenč. Bohuslavice; D. Andrišeková, Valaská; J. Šiška, Žiar n. Hronom; H. Jančárová, Podhájska.

Do vianočného žrebovania z čísla 4 boli zaradené korešpondenčné lístky, na ktorých bolo napísané meno Rudo Moric. Tohoto pána spisovateľa uhádlo neuveriteľne veľa Slniečkárov. Vyžrebovali sme z nich týchto šťastlivcov: M. Rybičkovú z Partizánskeho; K. Borbélyovú z Povody; I. Kučaru z Komárna; M. Klempárovú z Valalíkov; J. Lastovičkovú zo Štiavnika; P. Cagaňa z Bratislavy; D. Lamoša z Martina-Priekopy; M. Albertiho z Rimav. Soboty; P. Kostolníka z Nitry a M. Čecha z Levíc.

Víťazom blahoželáme a posielame im pekné knižky.

Slniečko putuje do našej dedinky

Slniečko, o ktorom píšem, nevychádza každé ráno, a ani nám nesvieti do okna. Prichádza mesiac čo mesiac do našej školy. Vždy sa veľmi potešíme. Každý si v ňom hľadá svoju obľúbenú stranu. Skrátka, je naším výborným kamarátom!

Naše Slniečko neprebúda prírodu. My ho však s láskou berieme do rúk. Netrpezlivo čakáme na jeho každý východ.

LENKA SLÁMOVÁ,
Opatovce nad Nitrou

Slniečk

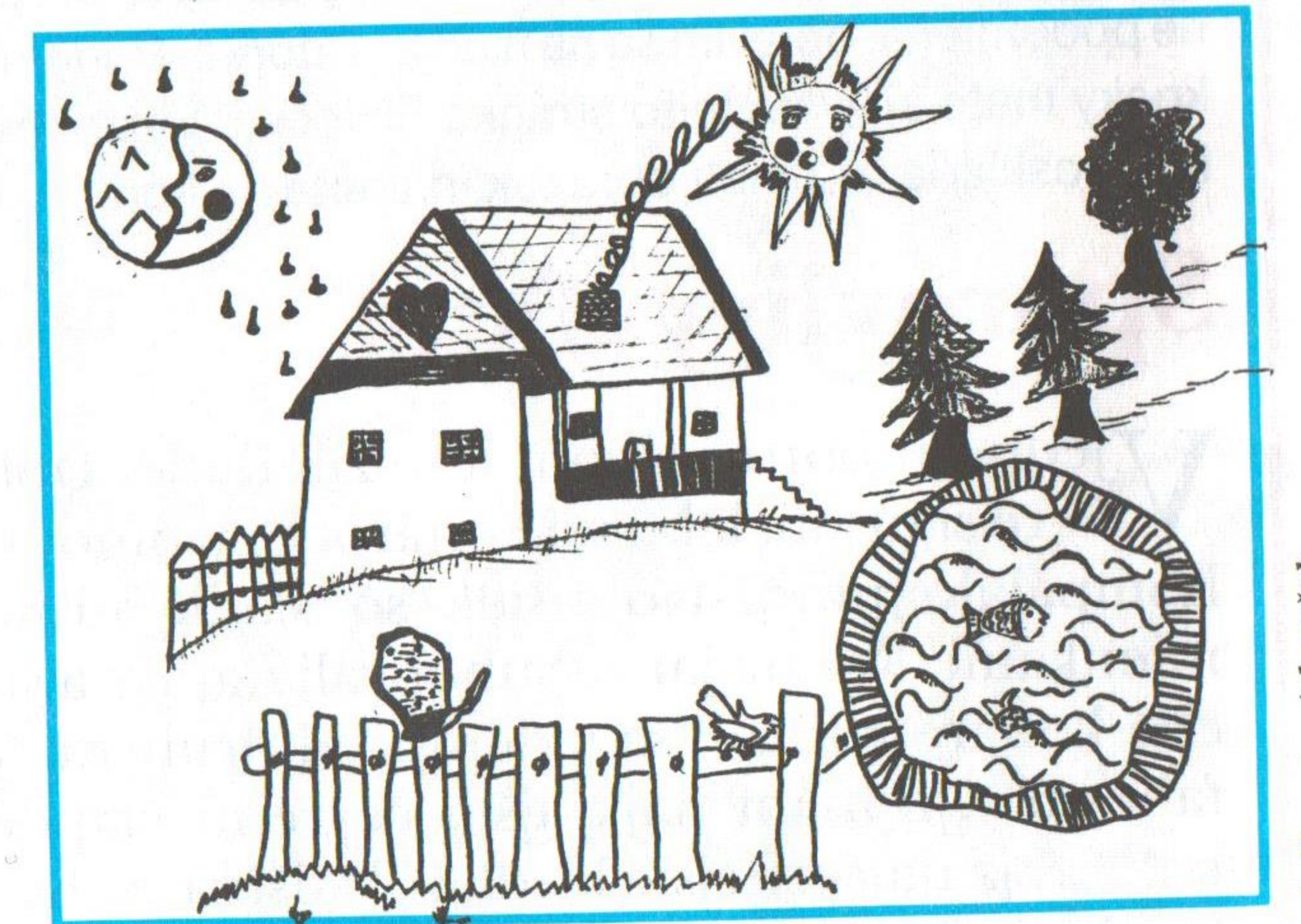
Umelecký mesačník pre žiakov 1.-5. ročníka ZŠ.
Vydávajú Mladé letá, š. p.
Adresa redakcie: Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava.
Telefón 36 44 75.

Šéfredaktor **ONDREJ SLIACKY**
Redaktorka **Lubica Kepštová**
Grafická a výtvarná úprava **Viera Fabianová**
Jazyková redakcia **Ján Kačala**

Tlačí Slovenská Grafia, a. s., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky na predplácanie tlače prijíma Obchodné stredisko PNS v sídlach okresov a Regionálne stredisko PNS (Bratislava, Trnava, Nitra, B. Bystrica, Žilina, Košice, Poprad).

Objednávky na predplácanie Slniečka prijíma tiež firma ARES, Laskomerského 14, 831 03 Bratislava, t. č. 07/21 50 53.
Objednávky do zahraničia vybavuje PNS, š. p., Pribinova 25, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výtlačku 5 Sk, ročné predplatné 50 Sk. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

Obálku nakreslil **MARIÁN ČAPKA**

▲ Opuštený domček
JANKA URBANOVÁ, Košice

**SLOVENSKÁ
SPORITEL'ŇA, a. s.**

Sporíme so Sporkom

Ahoj, kamaráti!

Predstavte si, čo sa včera prihodilo v našej sporiteľni. Sladučko som drial medzi vkladnými knižkami, keď ma odrazu vyrušilo dievčenské fňukanie: „Alicka dostala k narodeninám kartu od Sporka. Aj Miško a Vladko dostali. Ja mám dnes narodeniny a nedostala som nič!“ Hneď som vyskočil a dievčatku všetko vysvetlil. Ten, kto má peniaze uložené v Slovenskej sporiteľni na vkladnej knižke so Sporkom, ten je môj kamarát. A všetkým mojim kamarátom blahoželám k narodeninám. Dievčatko prestalo fňukať a dostalo výborný nápad. Nechce už žiadnu narodeninovú hračku. Radšej poprosí mamku, aby mu peniaze uložila na vkladnú knižku.

Okrem vkladnej knižky so Sporkom dostalo dievčatko aj darček – sporkokocky posúvačky. Keď ich správne poobmieňa, objavím sa na nich ja, Sporko. Podobné kocky máte aj vy na tejto stránke Slniečka. Vystrihnite ich, poskladajte z nich obrázok, nalepte na korešpon-

denčný lístok a pošlite do Slniečka. Desiati výžrebovaní dostanú naozajstné sporkokocky zo Slovenskej sporiteľne, a. s.

Váš Sporko

Sporovlivý ďateľ

V jednom borovicovom lese žili ďatle. Dobré si tu žili, lebo na konároch stromov sa hompálalo množstvo šišíek so sladkými semenkami. Raz na jar zabubnovali ďatle na suché konáre a začali sa jeden pred druhým vyťahovať: „Ja mám najkrajšiu červenú čiapočku!“ „A ja najčernejšie krídla!“ Ďalší sa vychvaľoval silnými pazúrami, iný ostrým zobákom. Mladučká ďatlica, ktorej sa chceli ďatle zapáčiť, sa tvárila, akoby ju to vôbec nezaujímalo. Už, už chcela odletieť, keď si k nej prisadol celkom obyčajný ďateľ. Nevychvaľoval svoje perie, ale rovno sa jej spýtal: „Nechcela by si sa stať mojou ženou? Nie som síce žiadny krásavec, ale mám čosi, čo nemá z tých krásavcov

ani jeden. Na bezpečnom mieste mám skrýšu a v nej našetrené borovicové semenka.“ Ďatlica dlho nerozmýšľala. Keď dokázal toľko nasporiť, určite sa dokáže postarať aj o ňu aj o ďatlíky. A tak bola v borovicovom lese svadba nad svadby.

